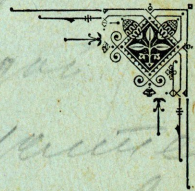

Ann.
28.

Handwritten notes in the top right corner.

Zeibolts. Skolotajs
Handwritten text in the background.

Zaunais

Skolotajs.

Skatu luga tichetros zehleenos.

Sarakstijis

Seibolku Jekabs.

Valmeera, P. Skrastina apgahdeenā.

Lum.
28.

Jannais ģkolotajs.

Statu luga tšhetros zehleenos.

Sarastijis

Seiboltu Jekabs.

Valmeerā, 1896.

P. Skraftina apgahdeenā.

Дозволено цензурою. Рига, 20 сентября 1896.

Est. A

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

23952

Personas:

Wirfis, draudjes skolotajs.
Marta, wina kundse.
Elmira, abu meita.
Peteris Wilnis, otrs skolotajs.
Marina, wina mahte.
Zwibels, augstskolneeks.
Pillè, apteekars.
Grizmanis, muischas nomneeks.
Miljens, basnizas preekschneeks.
Austars, pagastskolotajs.
Skolu pahrluhfs.
Swanikis.
Kalpone pee Wirscheem.

Luga noteef Widsemé 1886. gadâ.

Wirmais zehleens.

Skatuwe: Gresni eekahrtota ehdamistaba Wirfscha dsihwofli. Kreisajā feenā durwis wed skolas telpās un otrā skolotāja dsihwofli. Durwju starpā ir atwillkau sčkirits ar spoguli. Labajā feenā wed durwis us jāhnistabu un ahru. Pee feenas atrodas rakstamgalds un krehflis. Dibenā zaur paščkirteem durwju aiskareem redsama gresna weefistaba. Durwju katrā pusē atrodas pa galdinam ar rotas lectam. Sstabas widū atrodas apakšč ehdamgalds un needru krehfli. — Laiks: Darbdeenās rihts wafarā. —

Wirmais skats.

Wirfis. Marta.

Wirfis. (Staiga ehrtos rihta swahrtos un smeškē zigaru.) Jhsts schuhknis no zigara: ne winsch lahga deg, nedf ari war uswillkt kreetnu duhmu. Garaks ween steepjas . . . gataws maita!

Marta. (Schd pee galda un sčkirsta modes lapas.) Labo wihrin, mums neklahjas firditees tif prasteem wahrdeem. Updomā, par ko gan muhs turetū ja kahds sweschs noklausitos tawus isteizeenus.

Wirfis. Rā lai neapfkaistas: zigari jubilejas dahwana no amata beedreem, bet neder ne funam! Lai dahwina tahdus strunkus manam swanikim, bet ne man!

Marta. Labo wihrin, neusbudinees! Tu sini ka ahrstš tew to stingri noleedsa. Man ari nepatihk, ka apfahrtnes pagastfskolotajus tu dehwe par amata beedreem.

Waj nu wini ko jehds! Domà, ko paschi tšchuhpsta ar gahrdu muti, tas jau ari tew esot derigs. No rihta tew zigars par stipru. Es dabuschu dahrgos papirofus, kuras es tew dsimumdeenâ dahwinaju. (Krawajas schkirsta atwilltnê.)

W i r s i s. Sweed nu projam tahdu stulmu . . . tihra isschkehrdiba. Baglabaschu winu, ko pazeenit tahdu „amata brahli.“ Tas nokuhpinàs winu ar saldu muti. (Koleef zigaru.)

M a r t a. (Sneeds papirofus.) Luchsdu wihrin!

W i r s i s. Baldees, mihtà firsnin. Zif tu gahdiga preefsch sawa labà wihrina!

M a r t a. Mi, neglaimo! Tu mihtlais, tahda tew sawehlussees bahrda! Es gan jau guleju, kad tu wakarâ pahrnahzi no beedribas nama, bet kà es wareju peemirst tew padot bahrsdas kuli! Mi, zif es neusmaniga mahjas mahtel!

W i r s i s. Neusbudinees, firsnin, tas tew nam weseligi. Wehlaki es bahrdu masgasthu remdenâ uhdeni, tamdeht winas wehl neustopu.

M a r t a. Kopj jel kopj, wihrin, sawu wihra rotu. Wisa draudse apbrihno sawu koscho bahrdu, kad tu swehtdeenâ tif stalti sehdi basnizâ un spehlè ehrgeses.

Otrais jfats.

T e e p a s c h i. E l m i r a.

E l m i r a. (Maht no fahntstabas ar puku puschki rokâ.) Labriht, mihtee wezaki!

M a r t a. }
W i r s i s. } Labriht, labriht, meitin!

M a r t a. Es domaju, ka tu wehl gultâ saldâ meedsinâ, bet tu jau uszehlussees. Un wehl bes zepures un zimdeem ej laukâ un nodedsini saulê balto kallinu un rozinas. Zif tu nosahrtusi, tihri ka semneeze!

Elmira. (Kahrto pukes trauzinâ.) Mamin, rihts
tif jauks, ka newareju nosleektees gultâ.

Marta. Neklausi meitin satvâm eedomam, bet klausi
mahtes padomam. Pagulees no rihteem, tas dod tatweem
waidšineem tihkamu bahlumu.

Elmira. Mamin, ūhihs pukes es nolikūchu jaunâ
ūkolotaja istabâ. ūchodeen jau winsch laikam atbrauks.

Marta. Bet Elmira, kâ tas isklausas, ka tu in-
tresejees par jaunu, mums wehl patwiūam ūweūchu zilweku!
Zit daudšreis man wehl tewis deht janosarkst.

Wirūis. Pee deeweem! ūcho leetu patwiūam biju
peemirūis. Rihtu waūaras ūkola ūahūees un ūchi jaunâ
zilweka wehl nejuht. Tâ eet, kad nepraschâs ūemneeki
bahūch ūawus degunus zita darischanâs.

Marta. Deews to nu ūin, kahds buhs ūhis jau-
nais zilweks, kas isredūets no draudūes weetneekem par
muūūu palihgu.

Wirūis. Kahds buhs? Prasi waj wini paūchi ūin.

Elmira. Winam jau bijuūchâs wiūkreetnakâs
leezibas . . .

Marta. Meitin, lai papinūch runâ!

Wirūis. Kreetnas leezibas un eeteiūchana no taut-
ūkolu pahrluūka . . . tas ween wehl nelihds. ūche kriht
ari ūwarâ ahrigais zilweks, waj winsch ir glauns un weiklis,
waj prot uūwestees muūūu aprindâs. Katris mahūchs newar
wis buht draudūes ūkolotajs un ūehdet baūnizâ uū ehrgelūola.

Marta. Ko gan draudūes weetneeki eedroūchinajas,
atnemdami mums teūūibu ūalihgt un algot palihgūkolotaju?

Wirūis. Tihra ūpihtiba un nenowehtiba! Ari
muūūu draudūe eeweūūūees pee ūemneekem jaunlaidu ūehrga,
ka wini wairs negrib klausiū ūatweem dabisūeem wadoneem,
bet paūchi grib fungi buht un bahūt degunus leetâs no ūu-
ram teem nedū manâs, nedū jehgâs.

Marta. Schi nekauniba! Kapehž juhs wineem palaujat waku?

Wirſis. Waj nu ar labu padewamees. Baſnizas preeſſchneeks, mahžitajs un es gribejam palikt pee weza, lai es ſanemu no draudſes 300 rublu leelo otra ſkolotaja algu un tad peenemu palihgu pehž ſawas gribas un garſčas, bet draudſes ſapulzes wihri wiſi kà weens, ka ari otram ſkolotajam wajagot buht patſtahwigam un par ſewi atbildigam. Wini paſchi peenemſchot un algoſchot otro ſkolotaju.

Marta. Schi patwariba! Ja nu mehs ſpihtejam un nenemam otra ſkolotaja uſturà, ſati, kaſ tad noteef?

Wirſis. (Paſlufu.) Tas jau ihſtais ahkis, kapehž wini paſchi peenem otro ſkolotaju. Daſchi lihdeji iſtaujajuſchi, ka es par gadu maksajot palihgam tiſ 120 rublus, bet pahrejo naudu paturot par uſturu. Tagad nu otrais ſkolotajs warot uſturetees waj patſ, waj meklet zitur uſturu, ja ar mums newarot lihgt.

Marta. Ta nezeetiſim, ka wini eejauzas muhſu teeſibàs! Kaſ wineem tur dalas, ja mehs tiſ lehti palihgu dabujam.

Wirſis. Newar neka iſdarit. Gan eeſuhtijam pahrfuhdſibu, bet wiſs welti, jo tautſkolu pahrluhks peekriht draudſes weetneeku darbibai.

Marta. Nu, mums wini neka nepadaris. Jaunà ſkolotaja nenemſim lehtaki uſturà ne par grafi.

Wirſis. Es ſinu, tu eſi mana ſaprahtiga ſee-wina. Gluſchi manas domas. Wehl draudſes weetneeki nekaunejàs ſazit man azis, ka palihgi mainotees pee mums iſ puſgadus un tas darot launu eeſpaidu uſ mahzibam. It kà ſchee muhdschi ko ſinatu no behrnu audſinaſchanas!

Marta. Tad ſchee jemneeki gluſchi ſawu launu

maisê apehduschi. Nu redsēs, dsirdēs, tahds schis jaunais zilweks buhs?

Wirfis. Ja schodeen winsch neatbrauz, tad es wina nemas nepeenemschu, lai draudse leef winu kur grib. Bet gahdajat par brokastim, es eeschu uspostees!

Marta. Sehdees ween, papin, tahds pats pee galda. Uri zeenigs tehws weenadi dserot rihta-swahrkōs kafiju, kà pate zeenigà man teiza. Tas isskatas tif zeenigi!

Wirfis. Zitreis! Tagad man weitli jausposchas, jo desmitos jateef pee ahrsta pabeigt wakarejo partiju. Billè kungs folijās eegreestees pee manis, tad eefim kopà us darbu.

Marta. Ja tew darischanās jadodas, tad manis dehl ej. Tif nepeemirsti feet fahrtraibo faklautinu, — wakar tew bij silpelekais. (Wirfis iheet fahnistabā.)

Trejšhais skats,

Marta. Elmira.

Marta. (Panem rakstu kuru Elmira wisu laitu lasija.) Waj tihkams stahstis, meitin, ka tā nogrimusi lasischanā? Austrums . . . par behrnu audsinaschanu . . . faki, waj tew jel mas jehgas, ka lasi tahdus neekus. Es jauna buhdama katrreis nosarku, ja tif tam lihdsigu wirsrakstu maniju, bet tu wehl manās azīs to lasi!

Elmira. Mamin, tas loti peewilzigs raksteens.

Marta. Nerunà blehnas! Tew neklahjās lasit tahdus rakstus. Zeenigà man wakar atsuhtija pehrnajo „Gartenlaubi.“ To tu wari lasit, tahs pazilā firdi un isdailo juhtas.

Elmira. Mamin, man tihkās siniski raksti, kur pati waru lihdsi domat un spreest. Wahziskee mihlestibas

stahsti tik tufschas tenfas, kur pahrsphiletais rakstneeks mulkigo lasitaju wasà aif beguna pa sawu eedomu tufschu walstibu. Man wini apschkebina duhschu.

M a r t a. Lai nu weens noklausas tawâ runâ, gataws salbats ar sawu prasto walodu. Mufscham man jafstandina tew aufis: neruhpejees tik ween par to, ka tu efi glihti usposufees, tihra nomasgajufees, bet wehl wairak greef wehribu us to, ka tu proti smalki isteiktees, weikli kustetees, daili pasmeetees, skatitees. Man meefinas ween dreb, kad tewi wedu smalku lauschu sapulzês. Tur wisu eewehro, kà tu ej, kà paklanees, kà smaidi, kà nosarksti. Tamdehl wiss tas tew jamahzas, tad tik tu buhfi isglihtota jaunawa.

E l m i r a. Mamin, zif pretigi man wifis schee leekumi! Dawas azis mani wisur baida, waj tik jau ne-esmu ko noseegufees. Es nejuhtos laimiga neweenâs mufshu weefibâs, ne sapulzês.

M a r t a. Tas wiss jamahf, tad tu jutisees laimiga mufshu smalkajâs aprindâs. Kaugees no zeenigâs Amildas, kà ta wisu ar siawu dara un kà tai wiss peedeen.

E l m i r a. Schi wifshdegunigâ schagata!

M a r t a. Elmira, tu tik sawada, ka nelon ar tewi runat. War manit, ka ne-efi kreetni isgulejufees. Turpmati es usfraudsiichu tewi stingraki, lai tu ceturi manus nosazijumus. Nahz labaki, pameklesim jaunajâs lapâs tew peemehrigu uswalku nahkoshâm weefibam. (Abas schirista modes lapas.)

E l m i r a. Nesin waj schodeen atbrauks jaunais skolotajs?

M a r t a. Elmira, atkal tew zitas domas, kur man wisus prahtus faista schee koschee uswalki. — Ko domâ, schis paraugs ihsti peemehrigs tawam stahwam. — Schis dsilais isgreesums kà radits, lai zeltu gaismâ tawu balto kallinu. — Labi teewinu neeburu, kuplas frunkas un platu lentu gar sahneem, ihsti koschi. — Ko domâ?

Elmira. (Schahwajas.) Nu ja, mamin, mans meers.

Marta. Behrns, tu ne=efi wefela! Tetw jaet papinam lihdsi, lai ahrsts tetwi apskata. Ja seeweete pat modes lapâs neatrod peewilzibas, tad wina naw wairs wefela.

Elmira. Mamin, es wefela kâ siwtina. Ja gribi, usdejosim!

Marta. Behrns, es neisprotu tetwis!

Geturtais štats.

Tahspachas. Wirfis. Kalpone.

Wirfis. (Genahk glaumi usposes.) Esmu gatavs, škubinees seewin, ar brokastim!

Marta. Elmira, teiz kalponei, lai klahj galbu. (Elmira pasauz kalponi un palihdsi winai šalikt brokastis galda.) Nahj šurpu, wihrin, lai paraugos, waj wišs šahrtibâ. Waj mutautinšch un zimdi ir?

Wirfis. Wišs ir. (Nahda.)

Marta. Paluhk, atkal peemiršis eepilinat šmarschu. Kur gan es šawas azis aif šauna bahstu, ja tu tik šemneezifki aiseetu pee ahrsteem. Es tetw došchu zitu ar nogulejušchos šmarschu. (Nem if atwilknēs zitu mutautinu.)

Wirfis. Tad pašneeds man ari šudraba šwehtdeenas mafu.

Marta. (Pašneeds mutautinu un mafu.) Luhdsu!

Wirfis. (Atwahsch mafu.) Seewin, te jau diwi papirofi ween ir?

Marta. Pa zelu isteez ar teem, pee ahrsteem jau šmehejamâ netruhšs. (Cerauga Elmiru.) Elmira, atkal

tu pee darba, kas klabjas darit tik kalponei: Tu ne-efi
ismahzama! Lubdsu sehdiimees pee galda! (Wifā trihs
atfehstas.)

W i r ſ i s. Seetwin!

M a r t a. Tu ſchehligais! (Sauz kalponi.) Marij,
Marij! (Kalpone eenahſt.) Marij, tu ſini pee zeenigtehwa
ſchlihwja aistween jausleek pudele un ſchweizeeſchu feers.
Un to tu wari peemirſt! Sati, kas tad wehl tew ſtahw
prahtâ, ja ne tas? (Kalpone iſſteidsas un eenes praſto.)
Teeshâm, ar ſchim ſemju kalponem wairs naw iſturams.
Tawu neusmanibu! Turpmaki es peenemſchu tik kalpones
iſ pilſehtas. (Pee durwim peeklawtê.)

E l m i r a. Bapin, kahds weefis peeteizas!

W i r ſ i s. Keeki, kahds ſemneeks jau buhs atwedis
ſawu behlu. Lai gaida! Zikreis teem ne-efmu peekodinajis,
ka no rihta man ſwarigas darischanas, lai manis tad ne-
trauzê. (Klawejeens atjaunojas.) Schi nepeedodama uſ-
bahſiba! — Gekſhâ!

Peektais ſkats.

T e e p a ſ ſ h i. W i l n i s un M a r i n a.

W i l n i s. (Genahſt zeta drehbês no ſahnistabas un ſkubina
ir mahti uſ eekſchu.) Labriht! Mamin, nahz ween eekſhâ!

W i r ſ i s. Labriht! Sakat ihſi ſawu wehlejumos un
uſgaidat ſahnistabâ. Labi redſat, ka eſmu newaligs!

M a r t a. Pehz iſſkata wini neleekas eſot no muh-
ſu draudſes.

E l m i r a. Tas ir jaunais ſkolotajs!

W i l n i s. Mans wahrds ir Wilnis. Eſmu no
ſchejeenes draudſes eewehletais otrais ſkolotajs.

W i r ſ i s. Tâ, juhs tas jaunais zilweks, mans

nahkofchais palihgs. Attwelfat wirsdrehbes! (Uj Martas.)
Seewin, redsi nu, kahds femneeks isredsets par muhsu pa-
lihgu. Ko lai nu eesahkam?

M a r t a. Loti nepatihkami! Ko nu daris, — ka
winsch ehdamlaikâ eeradees, lai sehstas ween pee galda.
Neweens jau neredses!

W i r f i s. (Pazetas.) Luhdsu, sehstatees pee galda.
Râ rahdas, schorihht juhs nobraukufchi kreetnu zela gabalu.

W i l n i s. Pateizos. Brauzam zauru nakti, jo beenu
tagad loti karsts laiks un gurdena zelofchana.

W i r f i s. Juhfu pawadone gan warès usgaidit kehki.

W i l n i s. Wina ir mana mahte!

W i r f i s. Tâ! — Nu tad, seewin, noleekat leelo
lafatu.

M a r i n a. Paldees, zeenigs tehtws, paldees! Deews
lai jums atmaksâ! (Butscho rofu.) Usluhfojat nu scheh-
ligi ir manu Peteriti, winsch man labs dehls. Schi gan
Juhfu zeenmahte? (Tuwojas Martai un nes sem preekschauta
mahrkfniau.) Labriht, mihlâ zeenmahte! (Pafneedj grosinu.)
Beenemat schehligi zeemkufuli. Lai jums mihsstas rozinas
pret manu Peteriti, winsch man labs dehls. Man weena
pati zekulaina wistina, bet warena dehjeja.

M a r t a. Zif nelahdsfigi! Marij, nes scho grosi-
nu peeleeekamajâ kambarî.

W i l n i s. Mamin, kam tu tâ dariji, nebilbusi
man ne wahrдина!

E l m i r a. (Panem grosinu.) Paldees Wilna kundse,
par skaisstâm olinam. Râ pretahwanu es peelikfchu jums
pilnu grosinu ahbolu. Mums loti gahrbi wasarneeki.

M a r t a. Elmira!

M a r i n a. Paldees, jaunkundsit, mans Peterits

ahbolus loti mihlo. Bet kas es nu par kundsi? Muhs' mahjâ wiski mani sauza tik par Petera mahti.

Marta. Tas par dauds! (Nodur galwu un usbudinata dser kafiju.)

Wirfis. Luhdsu, jaunais zilweks sehshatees! (Pats eedser fhwo un neleekas par zitu wairs sinotees.)

Wilnis. Atsehstees, mamia!

Marina. Sehdi ween, dehls, gan nu es! Te wiks tik krahshni, tihri kâ pee muhsu leekunga. Sulainis mani reis iswadaja pa istabam, kad gabju muishâ palihgâ pee leelâ buhka.

Elmira. (Ishnagrosinu un eenes diwas kruhshites, kuras noleek us galda.) Luhdsu, Wilna kundse, sehshatees pee galda.

Marina. Baldees manu selta sihlit, paldees!

Elmira. (Peebihda traufus.) Taisat nu saldu, lez jat krejumu klah.

Wilnis. Safat, Wirscha funks waj wasaras skolâ peeteikushchees dauds skolneeku?

Wirfis. Gan, gan!

Wilnis. Waj us dauds nodakam strahdajat?

Wirfis. Par torunafimwehlat, kad man tiks twala.

Marina. Zik lepni, zik shkaihti! Kaut mans nelaika wihrs Matihš to redsetu, kahdâ nu dshiwê un laudis muhsu lolojums, kâ winsch tad preezatos! (Noslauka asaras.)

Elmira. Es atnesishu jums wehl ottru kruhshiti.

Marina. Baldees, pukit, man deesgan. Tit gahrdas kapijas satwu muhschu ne-esmu strehbusi.

Marta. Elmira, shi Marijai, lai nes traufus ahra!

Wirfis. (Wiseem pazelotees.) Deetws shwehti!

M a r i n a. Baldees.— Ja, ja, lai Deetws sivehti juhs, labee laudis! (Uf kalponi.) Tad tewi sauž Marinu? Gluschi manâ wahrâ. Es palihdseschu isnest traufus.

M a r t a. Marij, isnes traufus un wed jauno skolotaju wina istabâs.

E l m i r a. Es to darischu! Nahtat, Wilna kundse, es israhdischu jums skolas telpas un juhsu dehla turpmako mitekli.

M a r i n a. Baldees, meitin, par laipno firbi! (Wilnis un Marina feto Elmira skolas telpas.)

Sestais skats.

M a r t a. **W i r ſ i s.**

M a r t a. Elmira naw wesela, mihto wihrin, ka wina tik netwehriga pret maneem azu mahjeeneem. Wed winu lihdsi pee ahrsta.

W i r ſ i s. Elmira ir tik stuhrgalwe. Masatnê mehs sawai weenigai meitai lahtwâm par dauds leelu wakû. Ir es schodeen nepasinu wairs sawa behrna, kas tik nolaidigs ar scheem semneekem.

M a r t a. Redſ, kahdas nepatikschanas zelas, kad draudse eejauzas muhsu teesibâs. Ko lai nu eesahkam ar scho neaptehsto bluki?

W i r ſ i s. Kem tu winu sawâ wadibâ. Saw daschu labu meschoni — palihgu tu istaisiji par zilweku.

M a r t a. Pee schita es gandrihs schaupos par sawu spehju. Winsch usbruhk mums paschâ ehdamlaikâ un wasâ sawu prasto mahti — semneezi few wisur lihdsâ.

W i r ſ i s. Tad nenemſim wina usturâ.

M a r t a. Bet labo wihrin, zaur to zelsees mums

leeli faudejumi. Jh̄si un aſchi: nemſim gan winu uſturâ, bet liſſim winam eht ſawâ iſtabâ. Uri muhſu literariſtâs nedelas ſapulzês wina ne-eewediſim, pirms winam nebuh̄s iſdſihta ſemneeka daba.

W i r ſ i s. Tiſ lehn̄am par tiltu, ka winſch neaiſſchmuht tween nelaiſkâ, kâ daſchs labſ, kaſ newareja panest tawas mihtſtâs rozinas.

M a r t a. Nebehdajees, ja winſch nepeenem manu padomu, lai tad ſkreen paſaulê, nemſim palihgu tad paſchi.

W i r ſ i s. Tu eſi mana gudrâ ſeewina. Taſ loti prahtigi no tewiſ, tâ tiſ dariſim, lai winſch patſ behg projam, tad atdabuſim ſawas teeſibas! Winu tiſ ſpihlet! Draudſei apniſs peenemt tiſ daudſ ſkolotaju ziſ meh̄s pra-tiſim aiſbaidit.

Septitais ſkats.

T e e p a ſ c h i. Z w i b e l s. P i l l è.

Z w i b e l s. (Genah̄t kopâ ar Pille zaur weeſiſtabu ar zepurem roſâ.) Labriht, zeenitâ kundſel! Labriht, wirſſkolo-taja kuungs! (Wiſi ſmalſki ſaſweizinas.)

P i l l è. (Roſâ winam puſes.) Atwainojat par agro trauzejumu. Ar ſawu beedri jau apzeemojâm daiſkâs nah-ras eſarwiſknoſ, kuras muh̄s ſuhtija ſchoſ greſnos ſeedus paſneegt winu karaleenei Elmiraſ jaunkundſei.

M a r t a. Suhtamees pagodinati zaur dahrgo weeſu apzeemojumu. Laipni luh̄dſu weeſiſtabâ. Mana meita . . . iſgahja dahrfâ, drih̄ſ buh̄s ſche.

Z w i b e l s. Loti pateizamees, bet ahrſta kuungs jau muh̄s gaida. Tiſ eegreſamees juh̄s apſweizinat.

M a r t a. Protu zeenit juh̄ſu dahrgo laifu, bet mahjas

mahtes peenahkums man jaispilda. Luhdsu wihrin, wed dahrgos weesus dsilaki! Utwainojat mani azumirkli! Tuh-
lin nahkschu atpakal! (Istheidsas fahnistabâ.)

Astotais skats.

T e e p a s c h i b e s M a r t a s.

W i r k i s. Luhdsu, fungi, eesim otrâ istabâ.

Z w i b e l s. Mas laika, steigtimees pee ahrsta!

P i l l è. Rundssez jausgaida, tepat peeschdimees.
(Wisi atsehtas, Zwibels jahtniski.)

Z w i b e l s. Bet tad, wakar eegreesam ahrstam
treetnu pukki: miseerî septinas bittas! Ihsts misere!

W i r k i s. (Smej.) Tas bij plahsters, kas welk un
dseedè: ne smeet ne raudat!

P i l l è. Tas nodereja wezajam knauserim.

Z w i b e l s. Deru us duzi alus, ka schonakti winsch
aztinâs neaisdarija!

P i l l è. Un muhju wirskolotaja fungs to wisu
atkal eewilzis. Ir jums laime!

Z w i b e l s. Bairak laimes, nekâ sa . . . nemt
war! (Wisi smej.)

Dewitais skats.

T e e p a s c h i . M a r t a . K a l p o n e .

M a r t a. (Nahk kalponei eepreekschis, kura nes wihnu
un uskoschamos.) Zik fungi lihgmî, ta laba sihme! Loti
glaimojoschi, ka dahrges weesi negarlaikojas manâ mahjâ.
Wihrin, kam newedi zeeminus weesistabâ?

Z w i b e l s. (Martai nahkot uslez kahjâs.) Paschu
griba zeemitâ kundse. Sche ir loti omuligi!

M a r t a. Luhdsu, fungi, eebaudat! (Kalpone pee-
dahwâ Pille fungam pirmajam.)

P i l l è. Peedodat, bet pirms man jaispilda nahru
ustizetais usdewums.

Marta. Lūhdsu . . . azumirkli! (Wer otrā skolotaja istabas durwis.)

Desmitais skats.

T e e p a ſ c h i. E l m i r a. M a r i n a.

E l m i r a. (Nah ar Marīnu roku rokās Martai pretim.)
Domā, mamin, Wilna kundse palikšot pee dehla par
šaimnezi . . .

M a r t a. Kušč! (Šbihda Marīnu pa durwim atpakaš.)
Pakeez te!

M a r i n a. (Nis durwim.) Labpraht mihlā zeenigmahte!

P i l l è. (Ar Elmīru šafweizinajotees pašneedš tai puķes.)
Šanemat šošoš kosšoš seedus, par šihni, ka es juhs augsti
zeeniju!

Š w i b e l s. Wiršča kungs, waj škola jums jau
šahšees? Es redseju pagalmā ditwas ores ar wisadam gra-
baščam.

E l m i r a. Tahš jaunā školotaja . . .

M a r t a. Kušč! Lūhdsu, kungi, baudat!
(Wišš šafšandina glahšes un dšer.)

Š w i b e l s. Wš mahjšas mahtes wefelibu! Šweikas!

P i l l è. (Šafšandina ar Elmīru.) Šweikas, dailā
šaimineene!

M a r t a. Lūhdsu, waj drihštū wehl peedahwat?

P i l l è. Loti pateizamees! Mums jāsteidsas!

M a r t a. (Pamahj šalponei, kura išnes traufus.) Šinu
zeenit juhsu nopeetnās dariščanas, lai gan justoš laimiga,
ja manu mahju pagodinatu ar ilgaku pašawefčanos.

Š w i b e l s. Loti pateizamees! Bet nu došimees
darbā!

W i r ſ i s. Ja, ja, eešim! (Wišš ardeewojas. Marta
waj kuhšt pret Pille kungu un pawada wīnu. Pille, Šwibels
un Wiršis aišeet zaur weefištabu.)

Weenpadsmitais fstats.

M a r t a. E l m i r a.

M a r t a. (Atkriht krehflâ.) Nahz schurp, Elmira! Man trubhtst wahrdu, lai norahstu tawu uswedibu!

E l m i r a. Mikhâ mamin, fo tad nu atkal es esmu nodarijufi?

M a r t a. Wehl tu prafi? Schi eelaischanàs ar ne- isglibhtoto semneeku un twina prasto mahti! Un wehl zi- teem redsot!

E l m i r a. Wini loti lahdsigi laudis.

M a r t a. Ro gan Pille funks par tewi domàs, jo winsch wisu redseja, lai gan nelikàs neka manot.

E l m i r a. Par to neraisejees, mamin! Scho muh- schigi smarschojoscho kundsinu es azu galâ newaru eeraudfit.

M a r t a. Klufi, nerahtnais behrns! Saki, par fo te Wilnene palikschot? Par fainneezi? Kam tad?

Diwpadsmaitais fstats.

T a h s p a f c h a s. W i r f i s.

W i r f i s. (Gesteidsas zaur fahnistabu aifelsees un ar zepuri galwâ.) Es zelâ no fungeem ismelojos, ka aismirfu naudas mafu mahjâ . . . zitadi wis neatlaistu. Man atkal jasteidsas . . . faki, Elmira, fo tu te muldeji par Wikna fainneezi?

M a r t a. Neusbudinees, wihrin, tas faitè tawai weselibai. (Nonem winam zepuri.)

E l m i r a. Rapehz juhs tif usbudinati? Wikna fun- dse man stahstija, ka wina palikschot pee dehla un wadi- schot twina fainneezi. Wairak es neka nesinu!

M a r t a. Tas nedrihtst notift!

W i r f i s. Ne muhscham ne, jo tad winsch top pat- stahwigs un isbehgs muhsu eespaidam. (Kalpone eenahk.) Sauz schurp winus! (Kalpone ijeet ffolas telpàs.) Wini grib

eeperrinatees manâ mahjâ us ilgu dsihwi, tas ne-eet!

Marta. Neusbudinees, wihria . . .

Wirfisi. Leez meerâ, es esmu saskaitees!

Trihspadjmitais ftats.

Tee pafchi. Wilnisi. Marina.

Wirfisi. (Wilnisi ar mahti eenahf no fawas istabas.)
Safat, waj tas ir teesa?

Wilnisi. Lihdsu par fo juhs runajat?

Wirfisi. Jhfi un aschi: waj tas ir teesa?

Elmira. Papiusch wehlaš sinat waj juhsu mahte
ari te palikšhot pee jums?

Wilnisi. Ja, mana mahmulina dsihwos pee manis
jo es esmu winas weenigais apgahdnis.

Wirfisi. Tab es nepaturu juhs par palihgu!

Wilnisi. Es neisprotu juhs, Wiršcha kungs. Es
esmu lihdsis ar draudsi par otro skolotaju un lihgunâ
man apsolitas ditwas istabas un puškehka . . .

Wirfisi. Es nezeetischu palihga, kašehd šawumaisi!

Marta. Manâ kehfi juhs kašjas nesperat?

Marina. Dehlin, kašpehž šchee labee laudis tagad
tiš dušmigi?

Wilnisi Wini škaistas par to, ka tu paleez pee
manis un ka mehš dsihwofim šawâ maišê.

Marina. Ro tab es wineem launa darischu, ka
manis tee ne-eerešs?

Wirfisi. Es jums atšafu! Šaisatees ša teekat prom!

Wilnisi. es esmu lihdsis ar draudsi un isleetošu
šawas teesibas. Gešim, maht! (Wilnisi ar mahti eet šawâ istaba.)

Wirfisi. Štrejat ratâ un pehdas wairs nesperat
šhinis telpâš. (Nisflehds durwis.)

(Preekškars nowelas.)

Otrais zehleens.

Statuwe: Otrà skolotaja Wilna dšihwofli. Kreifajos fahnos durwis wed Wirfcha dšihwofli, labajos — mahtes Marinās istabinā. Dibenā redsamās pawiru durwis uš skolas telpam. Pee dibena feenas ir gulta, wirs gultas pafahrtas gihmetnes un wijoles. Pee kreifās feenas atrodas wezmodigs pulkstens un pee labās feenas — rakstamgalds, peektrauts burtnizam un grahmatam. Gar feenam pa krehflam un jems folinšč. — Laiks: Swehtdeenās rihts ta pašcha gada rudeni.

Birmais škats.

Marinā. Elmira.

Marinā. (Sehd istabas widū wezmodigā krehflā un pušbalst lafa dšeesmu grahmatā.)

„Turi fawu fronti zeti,

„Stahw pret kaunu modrigi.

„Kas atkajpjas, neder leeti, —

„Paštahwet buhs wihriščki.“

Elmira. (Genahf lehni no skolas telpam.) Deews palihds, Wilna mamin! Waj manis ari gaidiji?

Marinā. Baldees meitin, kà nu negaidiju! Pee-šehstees nu, es pašneegšču krehflu.

Elmira. Manis wis neapdeeni, es šche juhtos kà ihstajās mahjās. (Nofehstas ušfolina Marinai lihdsās.) Žit šche ir ehrti un waligi, leekas esot patwisam žitabs, brih-wafš gaisš.

Marinā. Kad gahrdumus atehdees, žif mihlā mai-site tad šmekiga. Žr tu newari eedšihwotees mihtstumā un lepnumā, lai gan jau no masatnes efi radinata.

E l m i r a. Zif kruhtis man weegli sche zilajas, bet wezaki man leegtin leeds ar tetwi draudsetees.

M a r i n a. Natw gan labi, kad behrns dara wezaku pawehlei pretim.

E l m i r a. Wilna maht, waj tu ari mani rahfi?

M a r i n a. Rà lai nu rahju, ta deenina man kà pasudufi, kad tewis nesateeku. Tu efi eesagufees manâ firdi un uf launu jau es tewis nemahzifchu!

E l m i r a. Waj tu mihlè mani tàpat, kà fatwu dehlu?

M a r i n a. Zif tu gruhti jautà! Mans Peterits gan man mihlaks par wifu. Winsch man labs dehls.

E l m i r a. To jau sinu, ka man peeder tif otrà weetina tawâ firdi. Pastahsti man atkal kaut to no senam deenam. Zif tihkami klaufitees nostahstus is tahdas dsihwes, kura mums tif tuwu, bet tomehr pawifam fweſcha. (Peeglaufchas winai.) Pastahsti kà taws dehls palika par bahreniti?

M a r i n a. Tahs ſahpigas atminas, bet firds top daudf weeglaka, kad lihdsjuhtigam zilwekam iskrata ſawas behdas. Es jau tew par to laikam esmu ſtahstijufi.

E l m i r a. Stahsti ween, ſtahsti!

M a r i n a. Mans wihrs bij muifchas kalejs, ſtrahdigs un lehns zilweks. Weenu deenu leelſkungs aiffauza winu muifchâ, lai apkaltu nikaino ſirgu, kam netweens nedrihfſtejis kertees klah. Leelſkungs ufbrehzis manam wihram, ka iſſweedifſhot winu ar ſeewu un behrnu is ſmehdes, ja ſirga ne-apkalfſhot. Muhfſu dehl nu nabadsinſch dewees pirmas pee ſirga. Winſch bij ſpehzigs wihrs, bet firdigais ſirgs dabujis winu ſem kahjam. Pusmiruſchu winu eenesa muhfſu mahjinâ. Kruhtis bij ſabojatas, nabadsinſch ſawahrguloja nedeku tad atdewa Deewam dwehſeliti. Wai, manas behdas!

E l m i r a. Un teefſham dsihwè tà noteef? Zif behdigi!

M a r i n a. Gruhti mums klahjâs. Es tapu

waleneeze un mans dehlinsch ar septito gadu otra gabje-
jinsch. Mehs krahjam grafi pee grascha pee tahs naudas,
fo wihrs bij eetaupijis un kas eenahza par pahrdotam amat-
leetam. Deews swehtija muhs. Dehlam bij wehriga galwa.
Pa wasaru pelnijam abi, pa seemu suhtiju winu skolâ.
Gan gruhti nahzâs bet pahrdewam beidsamo gotinu un tâ
speedamees zauri. Peteris ismahzijâs par draudses skolo-
taju un nu dsihwojam fungu deenas. Mans dehls pelna
leelu lonu, weselus 300 rublus. Tu schehligais Deews,
fo gan ar tik leelu naudu lai eesahfam!

E l m i r a. Zik juhs laimigi dsihwojat!

M a r i n a. Laimigi gan, jo mihlejam darbu un
esam peetizigi. Tu mihlais, tur dsirdu sawa dehla solus!
Winsch jau schodeen pirmo reiji basnijâ spehleja un nu
buhš issalzis. Patwisam peemirsu ka schodeen ihfi deew-
wahrdi, jo naw wakarinklauschu. Man jasteidsas! (Dodas
us skolas durwim un fastopas ar dehlu, kursch winu aptur.)

Otrais skats.

T a h s p a s c h a s. W i l n i s.

W i l n i s. Labdeen, Mamulin! Kurp tad tu behgfi?

M a r i n a. Laid mani dehlin! Man leels fauns,
ka tu no basnizas jau mahjâ un pusdeena wehl naw galbâ.

W i l n i s. Esmu tik lihgsimis par skaistajam ehr-
gelem, ka ehdeens ne prahtâ nenahf. Nahz ween lihdsi, es
tetw iskratishu sawu preeku. (Welf mahti atpakat un eerauga
Elmiru.) A, labdeen jaunkundse! Suhtos loti laimigs, ka
juhs ari reiji apzeemojat manu mamulianu. (Wirsdrehbes
nowelkot palaisch Marinu, kura steidsas us durwim.) Mamin,
nebehds!

M a r i n a. (Pa durwim aisteidsotees.) Kunajatees
nu juhs,— man, dehlin, naw wakas!

Treschais skats.

Wilnis. Elmira.

Elmira. Ar Deewu, Wilna kungs, man ari jabehg.

Wilnis. Waj juhs baidatees, ka jums kodbischi?

Elmira. Kapehz juhs ta runajat?

Wilnis. Ko zitu lai šaku, ka juhs no manis behtin behgat, ja nejaušchis kur šateekamees. Tihšham jums nemas zelâ nesprauschos, bet newilus jau gadas, ka weenas mahjas eemihtheeki šastopas.

Elmira. (Kaunigi.) Bezaki mani gauschi rahj, ja ar jums un juhsu mahti runajos.

Wilnis. Tâ?! Tad wezaku lepnums wis jums naw eedšimis, bet to mehgina jums eedihdit. Nu es šaprotu! Tad us wezaku pawehli jums ari katreis is skolas jamuht abrâ, lihds mahzibas štunda ir beigta?

Elmira, Tas teesa gan, bet nedomajat launa par maneem wezakeem, wini mani loti miško.

Wilnis. Šuhsu deht klufeschu, lai gan winu augštâ lepniba mani ikdeenas eewaino. Šuhs gan pirmo reis apzeemojat manu mamulianu?

Elmira. Ne, ne! Mehš beeschi šateekamees, kad tik isdewigs brihdis.

Wilnis. Waj no teesas? Un mahte man par to naw bildusi ne wahrđina!

Elmira. Es jau pati peesaziju lai nestahsta.

Wilnis. Es jums firsnigi patezos, ka juhs eepreezinat manu mahti, winai jau naw te neweena pasihstama. Wina gan wezu laiku zilweks, bet firds tai tif pilna, pilna mihlestibas! Peedodat man, ka es juhs tureju par augstu un lepnu . . .

Elmira. Un es juhs ne masat! Zit daudšreis, kad skolâ es ispildu papina weetu, es greestos pee jums

deht kahda paskaidrojuma, bet juhs pat manis neredfat, waj es ari esmu tur.

W i l n i s. Pateizos jums par scho wakkirdigo wahrdu. Manas domas bij, ka zaur to tik ispildu juhsu wehlejumos. Palihdsesimees weens otram ar padomeem, jo mums jau itdeenas fopigi jastrahda.

E l m i r a. Ak ja, papinsch tik loti newaligs. Man atkal loti patihf ar skoleneem nodarbotees.

W i l n i s. Skolotaja darba-lauks ir jauks, bet ari atbildibas pilns.

E l m i r a. To nojehdsu, jo ari pati esmu sagatawojusees us skolotajas amatu. Man wehl truhkst peedihwojumu weiksmas, tapehz juhs luhdsu mani pabalstit.

W i l n i s. To ar preeku apsolu!

E l m i r a. Nu man jasteidsas, pirms wezati pahrnahf no wahzu deewahrdeem. Es schodeen iswairijos ar galwas fahpem un negahju lihdsi.

W i l n i s. (Satwer winas rofu.) Waj firds jums faka, ka juhs noseeguschas, manu mahti apzeemojot un ar mani sarunajotees?

E l m i r a. Nebuht ne! Schee brihtini mani atspirdsina.

W i l n i s. Tad neslehyjat to, bet teizat wezakeem taisni azis.

E l m i r a. Es nedrihstu.

W i l n i s. Rapehz tad?

E l m i r a. Ja, to es nesinu!

W i l n i s. Sawu pahrleezibu atklahti aistahwet ir muhsu swehts peenahkums; zitadi us muhsu darbeem, lai wini zif pareisi, — friht nedarbu un melu ehna.

E l m i r a. Tik dauds man wehl naw spehfa.

W i l n i s. Sahkums jums lits. Nowehlu jums galigi atraisitees no melu un leekulibas walgeem.

Elmira (Frauj roku.) Juhš aptwainojat mani!
Žitadi es nefaprotu juhsu wahrdu.

Wilnis. Apžerat tik manus wahrduš, tad šapra-
tifat?

Elmira. Waj teesčam es . . . (Get uf šawu dšihwokli.)

Wilnis. Ščis durwis naw štaigajamas, winas
no otras pufes aifflehtas. Ilgi, ilgi!

Elmira. (Atgreesčas.) Es juhs šaprotu, Wilna
kungs! (Sneedš roku.) Paldees par padomu!

Wilnis. Par jums tik waru preezatees. (Šwada
winu školas telpās.)

Žeturtais štats.

Wilnis, weens pats.

Dtru mahžit, žif weegli; pašam issargatees no me-
leem un isliškšanās, žif tas gruhti (Atšehstas.) Dašči
labi šadšihwes pamati ir tā šatrinati, ka nesinam fur
behgt, fur šprukt. Ja nu wehl patešibu leekam sem puhra,
tas par breešmigu južekli tad isžekas. Ari es ne-esmu pa-
teesš, ka laužoš šewi kalpinat un pašmot no pirmā školo-
tāja Wiršča un neteizu tam pilnas patešibas ažiš. Un
wainiga šči muhšchigā newihšchiba: gan nu, gan nu! —
Lai mani pulgo, lai istulko aplam, leetas labā es atšwa-
binaschos no smazejoscheem apstahškeem un nebehgšchu wis
projam aif glehwiabas, jo tagad man weens eemešlis wairat
šče palikt.

Deektais štats.

Wilnis. Ustars.

Ustars. (Mahž no školas telpam, pašchaustās dreh-
bēs un uhdens sabatos.) Kalni ir gruhsneji un peedšimst —
tik masa pelite. Deews palihdš, dšitdomigais prahtneek!

W i l n i s. (Uflez kahjās.) Austers! Sweits, sen-
gaiditais draugs! Sen tewis gaidiju, jo tawi padomi man
derēs leeti, kas pats weenreis ſche efi bijis par ſkolotaju.
Kapehž manis jau agraki neapzeemoji? Kā es tewis gaidiju!

U s t a r s. Birms man bij janowehro, ka gara
behrns tu efi.

W i l n i s. Tu efi ſtipri pahrwehrtees . . .

U s t a r s. Gefchigi un ahrigi! Un wiſs tas
notifa ſchinî pat weetâ.

W i l n i s. Dauds baumas par tewi eſmu dſirbejis.
Paſtaſti, kas tawu ahreeni un eekſcheeni pahrwehrta.
(Austers atwek wirsdrehbes un abi atſehſtas.)

U s t a r s. Maſ ko ſtaſtit. Labi ſini, ka jau
ſeminarijâ eſ biju leeks wiſhmanis. Sche pee Wirſcheem
jutos kâ debefis. Degunkneebi, zindus un neſin', ko wehl
ne, jau ſagahdajos pirmajâ nedekâ. Tifu eedihdits wiſos
ſmalkumos un eeweſts ſmalkajās aprindās, bet wiſur jutos
par peekto riteni. Ja nebij jabunga klaweeres, tad ſehbeju
kaktâ un greeſu ihkſti ap ihkſti, kamehr ziti ſita trumpus,
dejoja, dſehra, glaimoja waj aprunaja kaiminus. Darb-
deenās jau Wirſi maſ ſkolâ redſeja, eſ ſwihdu weens pats
ar behrneem. Un ſkola niſka, kâ jau niſkufi.

W i l n i s. Waj tad ſkolu pahrluhki ta nenojehdſa?

U s t a r s. Tur Wirſim ſatws mahkſis. Agraka-
jos laikos pahrluhki weenadi paſinoja, kad wini nahks.
Tad Wirſis eekala behrneem daſchas drumſlas, kas azis
friht, noſlehpinaja wiſus kuhtros, neapdahtwinatos behrnus
un tâ peemahnija pahrluhku.

W i l n i s. Behdigi, gauſchi behdigi!

U s t a r s. Ari mana apſina modās. Eſ nomauzu
glauno ahdu un ar wiſu firde peekopu ſawu amatu. Pat
Wirſhus uſtrauzeju no garigâ ſnaudeena.

W i l n i s. Un ko tu panahzi?

U s t a r s. Panahzu to, ka Wirſis mani puſgadâ

padšina. Es jau biju tik palihgs.

W i l n i s. Tas ir nekreetni, teescham nekreetni.

A u s t a r s. Es peenehmu schinî draudfê pagastskolotaja weetu un mana puhlina augli ir, ka draudses skolas otrais skolotajs kluwa patstahwigs. Taws swehtais peenahkums nu ir pazelt muhsu draudses skolu, jo lihds schim wina mums ir tik par kaunu un slogu.

W i l n i s. Kaut es to paspehtu!

A u s t a r s. Tu efi ihstais wihrs. Wirsis newar tewis padsiht, kà mani, jo tu efi patstahwigs. Dsihwi gan winsch tew te daris tik suhru, zif tik paspehs, lai tu labis prahtis atstahtos, bet ne-efi glehwulis! Taws weenigais zelsch ir: atkratees no Wirscha kundsiabas, dalees ar winu skolas darbos, wadi tu augstato nodaku, nepabalsti wina laiskumu. Lai Wirsis atteizas no amata, ja winsch paleef pee sawa wezà eeskata, ka draudses skola ir tik wina deht.

W i l n i s. Waj teescham tew skola ruhj jeb tu nahzi ais weza naida sakuhdit mani pret manu wezaku amata beedri?

A u s t a r s. Upzerè tagadejos gruhotos laikus, tad tu nomanifi manas firds domas. Draudse suhta sawus behrnus dahrgàs pilsehtas skolàs, maksà leelas usturas naudas, un wisu to nu dauds labaki war pasneegt paschu draudses skola, ja tik spehjigi un zihīgi skolotaji. Daudsi masturigo behrni, kuru wezaki kumosu no mutes atrauj, lai tik behrnus paskolotu, nomulfinas te, notehrè dahrgo skolas laiku un neder ne pihpê, ne ragâ. Luhk tas ir, ko es sauzu par grehtu!

W i l n i s. Tawi wahrdi ir skarbi, bet taisni. Es tew ustizos!

A u s t a r s. Pat dseedaschanas beedribu tu nodomajis dibinat, bet tewi apkausès, ja neisleetosi wisu wihra sparū un sawas teesibas.

W i l n i s. Tu maldees! Wirfcha kungs pats pabalsta muhsu noluhfus . . .

A u s t a r s. Un es šafu, ka no šchis deenas winsch taws fihwakais pretneeks.

W i l n i s. Kamdeht tad?

A u s t a r s. Tu schodeen par dauds labi basnizâ spehleji. Tagad Wirfchis pasihst tavu mahkslu un noprot, ka tu wadiji dseedaschanu ar labam sekmem, tamdeht winsch to noleegs, jo wina mehrkis tik bij, lai tu isgahstos!

W i l n i s. Tik nekreetnis winsch naw!

A u s t a r s. Tizi man, ka ir basnizâ tewis nelaidis otrreis spehlet, jo amata beedra pahrakums un labi panahfumi ir leelakais balkis wina azis.

W i l n i s. Es netizu, ka ziltweks ir tik launs un fkaudigs!

Sestais šfats.

T e e p a š c h i. M a r i n a.

M a r i n a. (Nahk no sawas istabas.) Nahz nu, dehlin, pusdeenâ. Skolâ un ahrâ dauds jaunuu lauschu, wifigaida tewis!

A u s t a r s. Labdeen, Wilna maht! Manis gan nepasihstat?

M a r i n a. Nepasihstu gan, bet kas nahk pee mana dehla, tas man mihlich zeeminsch.

A u s t a r s. Es esmu Austers, juhsu dehla fkolas beedris . . .

W i l n i s. Amata brahlis un draugs! Gefim, beedri, eefodifim, ko Deews dewis un mamina sagahdajufi. Nahz, mamin!

M a r i n a. Gjat ween, dehlin, abi ar zeeminu! Es ari tuhlin eeschu! (Wilnis un Austers ee-eet Marinas istabâ.)

Septitais ffacts.

M a r i n a. **W i r f i s.** **G r i z m a n i s.**

M a r i n a. (Nofahrto iftabu.) Dauskopj iftaba, te tikdauds jaunū lauschu pulzejas kopā, nahs warbuht ari mana dehla dšihwokli.

W i r f i s. (Atflehdš fawa dšihwokla durwis un eenahš kopā ar Grizmani. Padufē tam burtnizas.) Schis ir mana palihga dšihwoklis.

G r i z m a n i s. Ehrta iftaba, preešch palihga par dauds ehrtā!

W i r f i s. Kur pats Wilnis?

M a r i n a. Labdeen, labdeen zeenigs tehtws! Mans dehls nupat eegahja pusdeenā.

W i r f i s. Sauz winu ſchurp!

M a r i n a. Tulin, zeenigstehws! (Get Grizmanim garam un apstahjas.) Tu ſcheh', taš jau Putrina, muhsu leekfunga ſenakais lauku ſargš! Putrin, waj mani ari wehl paſihſti!

G r i z m a n i s. (Sahnis.) Jupis lai parauj, ta teeſcham kalejene! (Stipri.) Nepaſihſtu tewis, baħba, un negribu paſiht!

W i r f i s. Tu malbees, wezā, taš ir muifchāš nomneekš Grizmana fungš.

M a r i n a. Naw teefa! Lai tewi ſauz kà ſaukdams, bet Putrina efi un paleez! Es nu tewis nepaſihſchot? Zi reiſes wehl neiſehdinajos, kad laukus apſtaigadams eegreeſees pee mana wihra. Daudis meſa gan, ka tu uſ ſcho puſi atkuhleeš, bet kaš nu domaja, ka mehš wehl dšihwē ſatifikimees. Un manis nepaſihſti gan wairs, kalejeni, Mariniu?

G r i z m a n i s. (Staigā lepni.) Tewis nepaſihſtu un ne-efmu nekad redſejis! (Pee ſewis.) Kam man te waja-dſeja lihſt!

M a r i n a. Redš kaħdš nu iſlepis fungoš tikdams!

Wehl manam wihram paliki ratu kalumu paradâ!

Grizmanis. Schi wezene ir traka! Kam tu mani te wedi, draugs?

Wirfis. Nemuldi tif dauds, fauz dehlu ſchurp!

Marina. Tulin, zeenigstehws! (Sawâ istabâ eedama.) Ak pafaule, ak pafaule!

Aftotais ſkats.

Wirfis. Grizmanis.

Wirfis. Ko ſchi wezâ muldeja? Waj tas ir teefa?

Grizmanis. Meli, balti meli! Tu tatschu draugs, tizefi, ka tee balti meli! Bats ſini, ka es Rigas pilsonis. Leezibas parahdischu, ja tif gribi. Wina wezš zilwešš, laikam te truhſt. (Rahda uš peeri.)

Wirfis. Tas teefa. Atkauj, draugs, ka eebilstu, nu ešam diwatâ. Man drihšumâ wajadsššš naudas, tad turi nu gatawu kašdu tuhſtoti.

Grizmanis. (Sahnis.) Winsch ſchaubas! (Stipri.) Ja, draugs, tawa nauda pee manis drošča. Zif wajaga, tulin noškaitischu? (Išwelk beesu naudas mafu.)

Wirfis. Eš tif eebildu, wehl laika deesgan.

Grizmanis. Labi. Katru azumirkli wari dabut waj wišu ſawu naudu. Mana brušča alu tagad dšer, ka newar ne patezinat. Man leekas naudas, ka nesinu tur likt, jo brušča eetaiši dšimtkungs no manis atpirka par muiščas ihpašchumu. Bet ſaki, ko tu ar naudu tagad dariši?

Wirfis. Wajadsiba katru brihdi war rastees. Apdomâ, draugs, man peeauguši meita, wajadsššš gašdat puhra.

Grizmanis. Waj jau kašds lihgawainis radees?

Wirfis. Tas wehl dšimtas nošlehpums.

G r i z m a n i s. Tas ir kas jauns! (Pec fewis.)
Tad man ari jaskubinas! (Stipri.) Uzklauses, wezais
draugs! Waj tu nedotu man sawas meitas par seewu?

W i r s i s. Tu joko!

G r i z m a n i s. Nemas! Tu fini manus apstahklus;
bagataka wihra tu sawai meitai nedabusi.

W i r s i s. Tu esi manos gados, waj wehl domà
prezetees?

G r i z m a n i s. Na nu, waj mans isskats to rah-
da? Esmu paschos spehka gados.

W i r s i s. Tu tik joko! — Wilni! — Winsch leet
mums te gaidit!

G r i z m a n i s. (Pec fewis.) Es runaju no teesas,
bet winsch netiz!

W i l n i s. (No otràs istabas.) Lubdsu tik druszin
ufgaidit! Tulin eeschu!

W i r s i s. Kas? es lai gaidu? (Get uf durwin.)

G r i z m a n i s. (Lura winu pec fwahrteem.) Nu saki,
to ihsti domà?

W i r s i s. Par to tad? Ak tà! Ne, wezais draugs,
ta leeta ne=ees! Man tur gan naw nefas pretim, wari
runat ar manàm fundsem un mehginat sawu laimi, bet
ta leeta ne=ees!

G r i z m a n i s. (Sahnis.) Es runaschu: meita waj
nauda! Weena leeta nespruks is maneem nageem! (Stipri.)
Tew warens palihgs, leet mums gaidit weselu stundu!

Dewitais skats.

T e e p a f c h i. W i l n i s.

W i l n i s. (Genahk no Marinas istabas.) Atwaino-
jat, Wirscha kungs! Labdeen! (Pret Grizmani.) Mans
wahrds ir Wilnis.

G r i z m a n i s. (Sepni atvēlās.) Natw wjadfsigs!
Sinu, sinu!

W i r ſ i s. Juhš leekat man te tif ilgi gaidit?

W i l n i s. Tif asaidu eectureju. Luhdsu peefehſcha-
tees fungi.

W i r ſ i s. Natw wjadfsigs!

W i l n i s. Tà! ari tas natw wjadfsigs! (Atfeh-
ſchas pats.) Nu tad ari mani gaididami ne=ſfat peefuſu-
ſchi, tif wolti baſchijatees. Nu ſakat, kas jums ir wjadfsigs?

W i r ſ i s. Eš paſinoju jums, ka newaru palaut
draudſes ſkolâ pulzinat jaunus laudis uſ dſeedaſchanu.
Neraugotees uſ to, ka ſkola teef peemihdita un draudſes
manta nodelbeta, ſkolâ pa ſwehtdeenam paleef daudſ ſkol-
neeku, kuri eemahzitos launas eeraschas no ſapulzejuſcha-
mees jaunekleem.

W i l n i s. Un ari baſnizâ manis wairs nelaidi-
ſat ſpehlet ehrgelēs?

W i r ſ i s. Tas ari teefa. No baſnizas ſpehles jums
natw ne jauſmas.

W i l n i s. Waj rihtu juhs neiſbrauſſat uſ pahra-
deenam?

W i r ſ i s. Rihtu eš iſbrauſſchu uſ trim deenam,
jo tiks notureta „Latweeſchu draugu beedribas“ ſehde.

W i l n i s. Nedſat, eš wiſu jau ſinaju, bet jums eš
paſinoju, ka juhs nedrihtſtat zelt ne pehdas no mahjas,
pirms nedabujat atwalinajumu no ſkolu waldeſ. Dſeeda-
ſchanas mehginajumus eš turpinaschu un atkauju dabuſchu
no ſkolu waldeſ un draudſes ſapulzeſ, jums ſche natw ſa-
kams ne wahrdinſch!

W i r ſ i s. Kas ta par walodu! Juhš eedroſchi-
natees man ſpihtet? Pazekatees, kad eš ar jums runaju!

W i l n i s. Peefehſchatees labaki, tas daudſ omu-
ligaki!

Wirfīs. Mhrā īf manas mahjās!

Wilnīs. War notift gluschi otradi, Wirscha fungs: ſchīs ir mans dſihwofli!

Wirfīs. Schahdas beſtaunibas es nezeefchu no ſawa palihga! Muti! Sche ir darbs, tas atwehſinās juhſu eekaiſuſchās ſmadſenes! (Uſweeſch burtnizās uſ galda.)

Wilnīs. (Pažetas un panem burtnizās rokā.) Waj juhs luhdsat mani lai es jums palihdsu un uſnemos īſdarit juhſu darbus?

Wirfīs. Manam palihgam jadara ko es tam pawehlu! Ja tas jums nepatihf, warat atſtaht ſcho weetu katru brijdi!

(Skolas durwis ſafpeeschas jauni laudis un Marinas īstabas durwis ſtahw Luſtars.)

Wilnīs. Sinu ka tas juhſu noluhfs, tamdehl pat leezeneeku panehmat lihdsja, kas lai reds, kà juhs protat apwainot un noſmazet ſawu jaunako darba beedri, lai tas jel reiſ behgtu projam un juhs waretu tahtat ſnauft. Bet welti, juhſu mehrs ir pilns! Lihds ſchim es dariju juhſu darbus un īpildiju juhſu peenahkumus aīſ labas firds, bet tagad mehſ eſam ſchfirti laudis, turpmati wairs nepabalſtiſchu juhſu laiſkuma. Es eſmu patſtahwigs otrais ſkolotajs un netwis juhſu palihgs. To leekat aīſ auſs preeſch wiſeem laiſeem! Lai jums pahreetu griba ar mani otrreiſ ſchahdā ſahrtā apeetees, tad eewehrojat manu atbildi: (Sweeſch burtnizās Wirſcha dſihwofli.) Tur ir juhſu burtnizās un durwis juhſu īstabā, ſche **es** eſmu fungs!

(Preeſchfars nowelas.)

Trefchais zehleens.

Statuwe: Wirfcha ehdamistaba tàpat kà pirmajâ zehleena. Wirš ehdamgalda un uš rakstamgalda deg lampas. —
Laiks: Elmiras dšimumdeenas wakarš ta pašča gada seemâ. —

Birmais štats.

Wiršis. Marta.

Wiršis. (Sehd pee rakstamgalda un greešch baltas papira lošfnites.)

Marta. (Raht is weefistabas.) Wišs nu šakahr-tots un usposts, ka šawas meitinas 20. dšimumdeenu jo šwinigi waram nošwehtit.

Wiršis. Jr es esmu šawus ušbewumus godam ispildijis. Wišns un alus pagahdati, pat šakršču partijai lošfnites pagatawoju, lai wakarâ ir pee rokas. Kur Elmira? Wišu pešpusdeenu ne-esmu winas redšejis.

Marta. Wina laikam šawâ istabâ poščas. Bet labo wihrin, wakarâ tirs dejots, tur nemsim klaweeru špehletaju? Agraki istikam ar jauno školotaju, bet Wilnis jau nenahktu, ja' ari winu aizinatu.

Wiršis. Jr azis negribu redset winu mušsu weefibâs, kamehr wišch tik naidigi pret mums ušstahjees. Weesus nedrihkštam apgruhtinat, man ir jasehd pee šakršču galda un tu jau tik labpraht un daili dejo . . . šo lai daram?

Marta. Ni neglaimo, labo wihrin!

Wiršis. Waj šini šo, šetwin? Šad es weefnižâ pastelleju dšehreenus, tad man šahštija, ka tur nupat

fabraufuschi ragpuhteji. Wehl laika deesgan, es steigšhos un salihgšchu winus preeksch wiſas nafts.

Marta. Bet taš dahrgi maſſàs.

Wirſis. Muhsu apstahkli to atlauj. Par to mums buhs preeks, ka wiſi muhs apſtaudis, jo tif lepni ne weena dſimumdeena wehl naw ſwehtita.

Marta. Tas teesà! Zeenigà un ahrsteene par to waj baltu ſplaus! Dari gan tà, wihrin, lai maſſà ko maſſadams!

Wirſis. Kur muhsu mahjas gods japazel, tur ne-wajaga buht ſihſtam.

Dtrais ſtats.

Dee paſchi. Swanikis.

Swanikis. (Bailigs eenahſt no ſahnistabas.) Labs wafars, zeenigstehws!

Wirſis. Labs gan, ſwaniki. Sati, fur tu lihdiſi?

Swanikis. (Welf mutautinu iſ kabatas.) Schito man eedewa apteeka leelškungs, lai nonesot jums.

Wirſis. Swaniki, waj tu jehdſigs? Tu eſi atkal eereibis!

Swanikis. Ne pilites ne-efmu dſehris, zeenigstehws! Tif baſnizkrodsneeks gan ar waru man uſſpeeda weenu ſchpurgu ſahlu teesà. (Iſraifa wehſtuli.) Schito grahmatu man eedewa apteeka leelškungs.

Wirſis. Waj atkal peemirſi, ka wehſtules janodob zaur kalponi? (Panem wehſtuli.) Waj tad Wille kungs atteikſees no weefibam? Tad iſjuſ muhsu fahrſchu partija, uſ ko es dikti preezajos.

Marta. Ne, ne! Es paredsu ko daudſ labaku! Laſi, wihrin, laſi!

Wirſis. (Paſneedſ ſwanikim zigara gabalu.) Sche tew taš! Nu wari eet!

S w a n i k i s. Baldees, zeenigstehws! Of, tas tik buhs wezai mutitei gahrds! (Sfeet fahnistabâ.)

Treschais skats.

M a r t a. W i r f i s.

M a r t a. Lafi, wihrin! Es degu ais sinkahribas! Raut jel peepilditos manas zeribas!

W i r f i s. (Lafa.) Dahrgais draugs un zeenitâ kundse! Sen manâ firdi flehpjâs juhtas, kuras tagad safneeguschas tahdu plaschumu, ka winas wairs nettweras manâs kruhtis. Ilgaki wairs nespehju sawaldit sawas juhtas un eerastees juhstu weesmihligajâ mahjâ kâ saglis, kas jums grib laupit wisdahrgako. Teikschu skaidri: juhstu meitu Elmiras jaunkundsi es mihleju ar katru firds zihpfliau, kâ wehl neweens mirstigais naw mihlejis. Greeschos pee jums, dahrgee wezaki, ar luhgumu, sawas mihlotâs meitinas litteni ustizet manâm stiprajâm rokam. Winas dsimumdeenâ es isluhdsos no jums winas roku, jo glaimoju sew, ka winas firds man jau peeder. Juhstu klusuzeeschana buhs man dahrga sihme, ka wakarâ pilns zeribu juhstu mahjâ eedroschinasees eerastees.

R e i n h o l d s P i l l e,

farmazijas magistris, apteekas un mahjas ihpafchneeks.

M a r t a. Ak tu preeks, ak tu preeks! Sen, sen jau gaiditais mihli tapfi sanemts!

W i r f i s. Tas ir brangi! Muhstu meita dabun stuetu un bagatu wihru.

M a r t a. Schis tik buhs pahrstiegums wisâm muhsu aprindu meitu mahtem, kas wisadeem nikeem swejaja scho dailo lihgawaini sawâm meitam. Un nu winsch teescham apprezès muhsu meitu! Kâ es preezajos!

W i r f i s. Es steigchos sarunat ragpuhtejus. Nu nepahreet!

M a r t a. Un nepeemirsti apgahdat ſchampaneefcha, to apflazinat muhſu meitas laimi, kad pee wakarinu galda paſludinafim ſaderibas.

W i r ſ i s. Wiſu pagahdaschu, lai prezibas noteef uf ſmalkako, ka teef wiſai draudſei to runat. Mehſ to waram, ſeewin! Pee Grizmana funga mums ſtahw uf augleem 10,000 rublu. Es tew wehlu laimes uf ſmalko meitas wihru!

M a r t a. Peedob, labo wihrin, ka aif leelas laimes es eſmu til aiſmahrfchiga. Beenahkuma iſpildifchana man wiſu muhſchu jamahzas no ſatwa wihra — katwaleera. Sannem manu firfnigako laimes wehlejumu uf ſenzereto meitas wihru! (Robutſcho weens otram rokas un apkampjas.) Bet nu ſteidſees, laika maſ! (Sibihda winu ſahniftaba.)

Zeturtais ſtats.

M a r t a, w e e n a p a t i.

Mehſ eſam ihſti laimes putni. Nu eſam neſarautſtamam ſaitem weenoti ar wiſſmalkako aprindu laudim. Mahzitajs, ahriſts, apfahrtnes muiſchu nomneeki un ziti gan ar mums ſagahjas, bet muhſu dſimtkungs wehl kautrejās uſluhgt muhſ ſawās weefibās. Nu aridſan mehſ. tapſim eeluhgti, jo Pille kungs ir jaunā leelkunga ſchtudiju beedris un mahjas draugs, tad tatschu jaewehero ari wina nahkoſchās kundſes wezaki. Man galwa reibſt aif leelas laimes! Elmira! Elmira!

Peektais ſtats.

M a r t a. E l m i r a.

E l m i r a. (Genahk no ſkolas telpam ar ſpalwas kahtu roka.) Ko wehlees, mamin?

M a r t a. Pee manas firds, tu laimas behrns! (Apkampj winu.)

Elmira. Tu esi tik usbudinata, šaki, kas tad ir notizis?

Marta. Nēvainigais bērns, tev laima šapnot friht klehpi. Tu wehl ne-esi usposufees? Ko tu dariji, meit?

Elmira. Wisu pehpusdeenu es strahdaju skolā un patlaban luhkoju zauri skolneeku burtnizas. Loti steidsams darbs un papina nejuta.

Marta. Meitin, šawā goda deenā tu nopuhle-jees ar mulka behrneem! Mums daudš swarigakas leetas apspreeschamas un isdaramas, nekā tagad par skolu ruhpetees. Ufdod behrneem bibelperschas, lai mahzas! Tā papinsch weenadi dara, kad naw walas. Ari Wilnis watreja ispalihdsjet.

Elmira. Winsch peesolija gan palihdsibu, bet es winau atraidiju. Muihu paschu peenahkums ir wispirms ruhpetees par skolu.

Marta. Nerunā tik daudš par skolu un neisjauz sew un man wisa preeka. Waj tu wehl nenojehds šawas laimes? Waj eewehroji wisdahrgako dsimumdeenas dahwanu, furu schodeen dabuji?

Elmira. Mamin, man azis schib no dahrgumeem, kas schodeen šakrauti manā dsimumdeenas galdinā. Ko lai es ar teem eesahku?

Marta. Waj eewehroji dahrgo pehrku kakla rotu? Ta šawus fimts rubtus wehrta un tahdu dahrgumu nedahwina wis par wolti, tur šawi nodomi.

Elmira. Es nesaprotu tewis . . . (Swanina skana dsirdama zaur weefistabu.)

Marta. Schehligais Deems, jau kahds weefis atnahzis, lai gan wehl stundas zeturkfnis lihds pulzes laikam. Atkal kaspone peemirfusi atbultet durwis. Steigschos raudst, kas tik agri peeteizas! Tikmehr tu usposees, aschi, aschi! Welz balto sihda kleiti! (Ssteidsas weefistabā.)

Seftais ūkats.

Elmira weena pati.

Mana firds tif stipri pufst, waj laimi un preeku ta pareds? (Iſwelk maſu ſihmiti un lafa.)

„Ja laima reiſi tewim ſmaida,

„Tad abam rokam winu ker.

„Ta ſchigli aiſbehg, reti gaida,

„Ja iſtâ brihdi neſatwer.“

Scheem wahrdeem jaunais ſkolotajs man wehlê lai-
mi dſimumdeenâ. Schi lapina un ſihmigee wahrdi man
mihlaki par ſeltu un dahrgumeem. Kaſ gan ir laime?
Par to ſchodeen dauds domaju. Kaut jel labais Deews
man rahditu iſto zeku winu ſaſneegt. Mana firds ilgo-
jas pehz mihleſtibas un ſchodeen nahzu ſkaidribâ, ka laime
man meklejama **wina** mihleſtibâ. Neis dibinajama wara
twelk mani pee wina. Wina tutumâ, ſem wina ſkatee-
neem es juhtos tif brihwa un laimiga, ka azis aiſweru un
wehlejos mirt. Tahdas laimes juhtas tif toreis jutu, kad
baſnizâ tapueeſwehtita. Tad pee altara mani pahrnehma tif
laimigas ſchauſmas, ka no firds dibena wehlejos, kaut jel
mirtu . . . Mahte man ſludina laimi? Waj tad wiſch
pehz manis buhs bildinajis un wezaki tam peekriſtu? Es
ſchaubos, jo ſchi tad buhtu pirmâ reiſa, kad wezaki mani
ſapraſtu. Tad ſatwos ſchuhpula ſwehtkos es buhtu iſti
laimiga. Deews to ſin, kaſ gaidams.

Septitais ūkats.

Elmira. Grizmanis.

Grizmanis. (Steidſas no weefiſtabas, ahſtigi greſni
uſpoſees un puku puſchki rokâ.) Labwakar, zeenitâ jaun-
kunds! Zif es laimigs, ka juhs te atrodu. Ar juhsu zee-
nitâs mahtes atklauju, man gods ſche weenatnê paſneegt jums
dſimumdeenâ ſcho kraſchyno puku puſchki un iſſazit ſawu
wiſkarſtako laimes wehlejumu.

Elmira. Pateizos, Grizmana kungs!

Grizmanis. Aisbildinat mani, ka es esmu wispehdejais laimes wehletajs, bet par to waru jums apgalwot, ka mana balwa wisdahrgaka un mans laimes wehlejums pats karstafais.

Elmira. (Pee fewis.) Schi leeliba!

Grizmanis. Tik juhsu dehl brauzu us Rigu un preeksch jums melledams to dahrgako, nokaweju wilzeenu. Peedodat man schehligi! Lubdsu apskatat scho puschi tuwaki!

Elmira. Pateizos par juhsu puhlem, lai gan neapfinos winas pelnijusi esot. (Puschki grosot iskriht selta ap- roze.) Kas tad tas?

Grizmanis. (Pasneedi lepni aprozi no femes.) Beenemat no manis par dsimumdeenas dahwanu scho selta aprozi, isrotatu dahrgakmeneem, kas mirsi tikpat skaihti, ka juhsu aztinas. Dahrgaka rota wisa Riga wairs naw dabujama. Smakfaju trihs simtus. Ir kwihis tur peestiprinats, tik paskatatees tik!

Elmira. Ne, tik dahrgas dahwanas es nepeenemu! Nemat winu atpakal! Mahte sazija, ka dahrgas dahwanas flehpjotees flepeni noluhki.

Grizmanis. Juhs usminejat, dahrga jaunfunds! Paturat scho aprozi par manas mihlestibas kihlu!

Elmira. (Atlez atpakal.) Ko juhs teizat?

Grizmanis. (Notriht zelos.) Es mihloju juhs, loti, loti mihloju! Topat par manu fundsi! Satwu firbi un wisu sawu bagatibu es noleeku pee juhsu kahjam. Sihda un samtâ es juhs tehropschu. Wirs, kas us pasaules rets un dahrgs, to tewim liskchu flehpi. Es to waru, jo esmu bagats. Topi jel par manu fundsi!

Elmira. (Atschilbst no pahrssteiguma.) Waj schi ta laime, par ko mahte lihgsnojâs? Uszelatees, es juhs nemihleju un newaru tapt juhsu feewa.

G r i z m a n i s. Topi jel maneja, es wisu tew apfwehru!

E l m i r a. Beidsat fcho fkatu jeb manàs azis juhs kluhsat nizinajami!

G r i z m a n i s. Rizini mani, neewà, tif topi maneja! Wehl dahrgakas rotas tew dahwinaschu!

E l m i r a. Tad par rotam juhs mani gribat nopirkt? Negribu ne juhs, ne juhsu selta! (Rosweesch aprozi un pukés semé.) Es teescham juhs nizinu! Projam is manàm azim!

G r i z m a n i s. (Pazetas un runà greesigà balft.) Afaram juhs noschelosat, Elmira, ka mani apfmejat! Neminat kahjam mana wihra goda, fakat pehdejo wahrdu!

E l m i r a. Zums naw wihra goda! Zitadi juhs te neleefulotu mihslestibas — un nesmilfstetu manà preefschâ. Mans pirmais un pehdigais wahrds: es nizinu juhs, besgaligi nizinu!

G r i z m a n i s. Tu manis peeminesi, wihsbeguni-gais fkuhi! Pihfchlos es famihfchu tatvu lepnumu, tu fkaifstà ragana! (Paker no jemes aprozi un aiffkreen weefistabâ.)

Aftotais fkat.

E l m i r a. **M a r t a.**

E l m i r a. (Atfriht krehflâ.) Man drebuli eet pahf fauleem atzerotees fcho reebigo fkatu. Schis leekulis nekfaumejàs apfolit man laimi! Brrr!

M a r t a. (Genahf no weefistabas.) Winich aiffkrehja! Elmira, mans behrns, es wisu noklausijos!

E l m i r a. (Apferas mahtei.) Sargà mani, mamia, man wisas meesas dreb aif bailem! Waj fchi ta laime, fo tu man foliji?

M a r t a. Apmeerinees meitin, fchis nebij **ihftais!**

Tu prahtigi dariji, winu atraididama, lai gan to wareji panahst lehnakâ garâ. Nu winsch taps muhsu naidneeks.

E l m i r a. Baldees, mamin, ka weenreis es ispelnos tawu atfinibu. Man top dauds labaki ap firdi.

M a r t a. Utsehdisimees! (Abas noschstas.) Getwehro manus wahrdu: schis nebij **ihstais!** Es sinu preeksch ka tawa firsina pufst!

E l m i r a. Mikhâ mamin!

M a r t a. Tu esi muhsu mikhâ meita, tapehz tu klufsi laimiga. Waj lai sauzu tawu isredseto wahrdâ?

E l m i r a. Waj tu teescham sini? Ni, man kauns!

M a r t a. Manu labo meitin! Es no firds tew no wehlu, lai taws laimes kaus pahr pahrim pluhst.

E l m i r a. Tu schodeen, tik laba, selta mamin! Waj teescham juhs nepretosatees, ja winsch mani bildina?

M a r t a. Nemas, behrns! (Baxem no rakstangalda wehstuli.) Redsi, laime aisseigusees taweem wehlejumeem preekschâ. Nem un lasi: Bille kunga bildinajums.

E l m i r a. Bille . . . kunga . . . bildinajums? (Geskatas wehstulê.) Launee laudis, ko es jums nodarijusi, ka mani wajajat ar fatwu mihlestibu!

M a r t a. Neisprotamais behrns! Nu preezajees tatschu par fatwu laimi!

E l m i r a. Es nemihleju wina un newaru tapt wina seewa. (Pazetas.)

M a r t a. Man jehga suhd! (Utsehstas.) Par ko tad tu runaji? Ko tad tu mihlê?

E l m i r a. Kad manas firds juhtas tew sweschas, tad ari neweenam winas neatklahschu. Tik to saku, ka schis glaunais ahkstis man reebtin reebjas! (Nosweesch wehstuli semê.)

Marta. Es neka nenojehdsu, tik brihnos par tawu prasto walodu.

Dewitais ūkats.

Tahs paščas. Wirfis.

Wirfis. (Ģesteidjas no ņahnistabas un nosweeņch wirņwahrfus un zepuri.) Ragpuhtejus ņarunaju, tuliu buhs ņlaht. Ţhampaneeti apgahdaju to labako! Wiņņ brangi wedas! Tahs tik buhs godibas! — Kas tad jums? Ţastin-guņčas ņa atmena tehli.

Marta. Labo wihrin, palihdsi jel! Elmira neeņņhot pee Pille kunga.

Wirfis. Nu, nu, lai behrns aprod ar leelo laimi. Gan apdomasees.

Elmira. Darat, ko ņinat, bet Pille kunga es nepreņņchu. Es wina nemihleju.

Wirfis. Tik ween tahs wainas! Nerunà neefus, ihstà mihlestiba rodas tik laulibà.

Marta. Rà man leefas, wina ee-ehdusees zità, bet man nesaka.

Elmira. Tas ir manas ņirds noslehpums. Tik to luhdsu, pee Pille kunga nespeeņchat manis.

Wirfis. Kas tee par nifeem? Tew jaņlauņa wezaku pawehlei. Waj peemirņi ņcho Deewa eezelto bauņli?

Elmira. Mihlee wezaki, wiņu, wiņu es darisĆu, wiņàs leetàs jums ņlauņisĆu, tik ņĆis prezibas man ne-usspeeņchat.

Wirfis. Tu neņini, ko runà! Pille kungs ir ņĆtudets un bagats wihrs. Pee wina ņahneem tu dsih-woņi ņa leelmahte. Leelakas laimes wairs wezaki tew ne-war nedņ wehlet, nedņ dot.

Elmira. Ai, nespeeņchat manis, nespeeņchat! Es newaru wina mihlet!

Wirsis. Beids blehnotees! Waj tu winu mihlè, waj ne, bet Billè lunga seewa tu tappi! Klaufi wezaku wahrdu un tu ilgi dsihwosi wirs semes.

Elmira. Waj nemas juhs mani nemihlejat, ka darat mani nelaimigu us wisu muhschu? (Nokriht zekos.) Us zeleem juhs luhdsos, nepasudinat manis!

Marta. Prasi jel, wihrin, kambehl wina pretojas? Man wina nesaka.

Elmira. Es wina newaru mihlet! Newaru . . . newaru . . .

Wirsis. Ko tad tu mihlè, ja Billè fungu ne?

Elmira. Da newaru fazit. Tas ir manas firds fwehts noslehpums!

Wirsis. Tahs ir blehnas! Zelees augschâ un schowakar dserfim prezibas. Waj nedsirdi wis? Es tew to patwehlu, es!

Elmira. Es mihleju jauno skolotaju, tik weenigi winu!

Wirsis.) Tas tas ahkis!

Marta.) Jauno skolotaju Wilni!

Wirsis. (Smej.) Schis resgalis taws mihlakais, kas pat taweem wezakeem zela negreesch. Waj eedroschinoss jautat, zif ilgi jau juhtees wina lihgwina? Tad tapeh3 tu zihtees weenadi skolâ stundas dot, lai mums ais muguras mihlinatos ar jauno skolotaju. Loti kreetna meita. (Smej.)

Elmira. (Bazetas.) Nesaimo manis, teht! Ne-weens pats wahrduinsch muhsu starpâ natw bilstis par mihlestibu.

Marta. Râ tad sini, ka winsch tewi mihlè!

Elmira. To mana firds saka.

Wirsis. Wehl jautaki! Tad ej nu, skrej, keeres winam kasklâ! Krihti wina preekschâ zekos un ubago wina mihlestibu. Ej nu!

E l m i r a. Waj jums nemas naw manis schezl?

W i r f i s. Goda wihra bildinajumu tu atraidi, bet kà nekreetna mihlaka zitam gribi kertees faklâ, kas pat wahrdina naw par mihlestibu tew bildis. Man tif gauschi tewis schezl, ka ar pahragu tew isdshschu scho mihlestibu. Waj sa-proti, nekreetnâ meita?

E l m i r a. Wai, juhs neswehri! Manâ sirdi kas pahrruhka! Wai! (Atkriht krehflâ.)

M a r t a. Klaufi jel muhs un wifs buhs labi!

W i r f i s. Niki nelihds! Railu un ar lahsteem es isgruhdischu tewi is mahjas, ja man spihstefi. Saki ihfi un aschi: Waj tu eefi pee Billè kunga, waj ne?

M a r t a. Apsolees, meitin, ta tawa laime!

E l m i r a. Ja, es eeschu, eeschu labpraht! Sche es juhtos tif swescha un atstahtha!

M a r t a. Nerunâ tà, nu tu efi atkal muhsu mihlâ meita.

W i r f i s. Tu efi prahtigs behrns, tif schoreis gan pagehreji ihsti stipras sahles. Wed, seewin, un uspos muhsu mihlo meitu, kà laimigai lihgwainai klahjas. Pulkstens jau feschi, weefi tuhlin pulzesees. Steidsatees!

M a r t a. Stubinafimees meitin! (Sswed Elmiru pee rotas fahnistabâ.)

Desmitais ffacts.

W i r f i s, w e e n s p a t s.

Behrnam behrna prahts, neprot apfert leelo laimi. Kà Billè kunga seewas wezaki mehš aishween eenemfim dshiwè zeenitu stahwofli, ja ari reis no skolotaja amata ja-atsakas. Neweens gan nesin ka pahrluhks man pehrn sem tschetrâm azim peefodinaja, ka atstahdinaischot mani no amata, ja es nesfanemschotees. Pateefibu fakot, man skolotaja amats lihds faklam apreebees. Es atteifschos pats

no amata, jo ſchim traſgalwim Wilnim eſ lihbsa iſturet newaru. Mahzitajs un baſnizas preeſchneekſ man apgalwo, ka draudſes ſkolas ſeme peederot baſnizai un uſſkatama par ehrgelneeka algu. Tizis par Wille kunga ſeetwas tehtwu, eſ waretu fahrt wiſus amatus wadſi, tomehr wehl gan palikſchu par ehrgelneeku. Mana alga nemafinaſees, jo ſkolas naudu jau tagad ſanem draudſes ſapulze preeſch otrà ſkolotaja algoſchanaſ. Eſ tiſſchu brihtws wihrs un ikdeenas kirzinaſchu Wilni. Taſ teeſcham prahtigs iſdomſ, tà tiſ iſdarikſchu un ari ſkolu pahrluhtkam iſtaikſchu kreetnu joku. Nu man no wina wairs natw bailes!

Weenpadſmitais ſkats.

Wirſis. Marta. Elmira.

Marta. (Nahſ kopà ar Elmiru no ſahnſtabas.)
Mehſ eſam gatawas! Steigimees, wihrin, weeſeem pre-
tim! Drihs diwjuhgu kamanas peectureja pee leetwenem!
Tee paſchi ir!

Wirſis. Tad ſteigimees! Ziſ tu ſtalta, meitin!
Tu wiſeem patikſi!

Marta. Ja, tiſ tihtami bahta, kà jau kungu
behrns un kà laimigai lihgatwinai klahjàs. Geſim, mihlais
behrns!

Elmira. Gjat ween, eſ tulin jums ſekofchu.

Marta. Nahz, nahz drihſ! Jau dſirdu durtwis
wirinam! (Wirſis un Marta iſeet weeſiſtabà, kura top apgaif-
mota. Drihſ iſdſirdama weeſu tſchalofchana un pa aiſkaru ſtarpu
redſ winuſ ſtaigajam.)

Diwpadſmitais ſkats.

Elmira, weena pati.

Mana ſirds ir miruſi, — eſ eſmu tiſ weenalbſiga,
tiſ weenalbſiga, lai noteek ar mani, waj kaſ! Tad ween-

aldsiba ir ta laime, ko nu šafneedsu? Raut jel wina pawisam pahrafmenotu manu firde, jo es juhtu ka mani wezaki wisu mihlestibu is winas isdsehufchi. Domehr wehl asaras sogas azis, atzerotees ihas safapnotas laimes. Ufpeesta lauliba ir idealas mihlestibas bende. Projam ideali un mihlestiba! Nu tik failaja, tukshaja dsihwê eeshâ, braukt tad pilnam buram un fargatees tik otram irahdit, ka firds tik tuksha, schausmigi tuksha! (Nogrimst domas.)

Trihspadimitais fats.

Elmira. Wilnis.

Wilnis. (Gesteidsas no fskolas telpam.) Peedodat, ka trauzeju! Man steidsami jafateef Wirscha fungs.— Juhš raudat?

Elmira. Ja, Wilna fungs, jo esmu laimiga lihgawa. Wehlejat tatschu man laimes! Ko juhš stahwat, ka safalis?

Wilnis. Lihgawina? No ka tad?

Elmira. No studeta un bagata Bille funga. Ta mani wezaki teiza.

Wilnis. Jaunkundse, juhš ne-esat wesela?

Elmira. Juhš tik neisprotat manas laimes, jo juhš tatschu ne-esat ne schtudets, ne bagats.

Wilnis. Elmira, schi sobgaliba greeschas firdi!

Elmira. Pirmo reisi juhš fcauzat mani pee wahrda un es esmu zita lihgawa. Mehs wehl nebijam fatikuschees un mums jau jashkiras. Tas fahp! Dsihwojat sweiti, Wilna fungs, mums jashkiras uf wisu muhschu!

Wilnis. Juhfu wahrdi man ir mihkla. Es ne-faprotu . . .

Elmira. Kas tur ko nesaprast? Pret manu gribu tikschi schowakar faderinata ar Bille fungu un palihdset man newar netweens!

Wilnis. Elmira, waj tas teesa?

Elmira. Nu juhs saprotat manas sahpes, bet palihdsset newarat. Sche redsat wezaku godfahribas un patwaribas upuri. Schfirotees wehl pehdigo reisi sauzat mani pee wahrda, tas mani eepreezina. Ar Deewu, dahrgais draugs! (Sneedi roku.)

Wilnis. Elmira!! . . . (Butscho winai roku.)

Elmira. (Nobutscho wina matus.) No schim atminam es dsihwoschu! Paleekat fweiki! Nu es saufschu tehwu! (Noslauka asaras un eesteidsas weefistaba.)

Tschetrapadsmittais skats.

Wilnis. Wirfis.

Wilnis. Wina mani mihle, schi daila dwehsele, bet wezaki speesch winu pee fweescha wihra. Mi, launais likteni, weenu zeribu pehz otras tu mums nolaupi, lihds beidsot tad stahwam faili un aucti, ka fokt rudeni.

Wirfis. (Nahk no weefistabas.) Juhs wehlatees?

Wilnis. Pahrluhka funks nupat atbrauza un grib pahrluhkot skolu. Manâ dsihwofli winsch gaida us jums.

Wirfis. Tâ. Safat ka laits ir wehls un man weefi. Ja tas funks ar mani grib runat, tad pasakat, kur es atrodams. Luhdsu! (Atflehdj durwis, kas wed Wina dsihwofli.)

Wilnis. Labi, to winam pateifschu. (Ge-eet fawâ istaba.)

Wirfis. Kad pahrluhks nometees pee Wina, tad sinu, kas man sagaidams: winsch atbrauzis us manas ahdas. Tagad tik saturet duhschu, lai uswara paleet manâ pusê!

Peezpadsmittais skats.

Wirfis. Pahrluhks. Wilnis.

Pahrluhks. (Nahk kopâ ar Wilni ij wina istabas.) Sdrastwuike!

Wirfis. Atwainojat, freewiski es nerunaju!
Lahwafar!

Pahrлуhks. Juhš nerunajat freewiski un esat draudšes ūkolotajs?

Wirfis. Lihds ūchim laikam beš tahš ištikam.

Wilnis. Luhdsu peesehšchatees! (Pašneedš krehflu.)

Wirfis. Wilna kungs, juhš atrodatees manā mahjā!

Pahrлуhks. Paldees, drihš buhšim ūche galā.
Rā man leekas, tad juhš nodomajušchi no ūkolotaja amata atteittees?

Wirfis. To redšesim, kā man patiūšees.

Pahrлуhks. Waj jums ūatws grunts-gabals,
kur, domajat turpmat nomeštees?

Wirfis. Ir gan, tur augšchā! (Raħda uš debesim.)

Pahrлуks. Tā! Tad laikam jums eekrahts kapi-
tals, no ka domajeet pahrtikt?

Wirfis. (Šiwelk naudas mafu.) Ir gan, tweens
rublis diwdesmit peezas kapeikas.

Pahrлуhks. Lihds rihtam juhš eesneedsat man
rakstu, ka atluhdsatees no amata. Žitadā gadijumā . . .

Wirfis. Pateizos par padomu. Waj zeenitee funkci
neaplaimos manas tweesibas ar ūatwu ūpihdoscho klahbtuhntni?

Pahrлуhks. Wilna kungs eesim ūkolā pee darba.

Wilnis. Luhdsu! (Atwer durwis un abi eet ūkolā.)

Wirfis. (Pawada winus.) Ar Deewu mani funkci!
Pateizos par apzeemojumu! Loti preezajos par parahdito
godu!

(Preeūūkars nowetas.)

Zeturtais zehleens.

Skatuwe: Wiršča ehdamistaba, tāpat kā pirmajā zehleenā. Ištaba ir ispuščkota un apgaišmota. Ehdamgalds iģresņots pukem un peekrauts aukšteem uskoschameem un wiņna pudelem. —
Laiķs: Wezgada wafars.—

Birmais štats.

Wiršis. Marta. Wilnis.

Wiršis. (Sehd pee rakstamgalda un smeķē.) Ko juhs šče gribat?

Wilnis. (Ar kreiso roku atspēdees uš krešļa, labajā kahds raksts.) Skolu waldeš usdewumā jums pašinoju, ka juhsu atluhgumees no amata ir tizis eewehrots. Skaitot no rihtdeenās 1. janwara juhs esat atšwabinati no školotaja peenahkumu ispidišchanaš šchinī školā.

Wiršis. Brihnoz tif par to, ka školu walde žaur jums man pašino, ka mans luhgums ir eewehrots!

Wilnis. Rā šchis draudšes školotajam man školu walde usleek peenahkumu isluhgtees no jums wahrda varakstu, ka šchi raksta šaturs jums šinams darits.

Marta. (Wehl kaŗto galdu.) Juhs muhsu pehž-nahzejs?

Wiršis. Naw teeša! Školotaja wehleščhana wehl naw bijuši!

Wilnis. Skolu waldei ir teešiba no draudšes eewehleto otro školotaju apštīprināt par patšahwigo pirmo školotaju — waditaju.

Wiršis. Un nu nahkat, lai mehs jums laimes nowehlam . . .

Marta. Raš patš muhs no weetās iščhda!

W i l n i s. Sinu, ka wisas paskaules preekschâ juhs mani noteesajat, it kâ es buhtu isehdis juhs no weetâs, bet peemirstat, ka juhs tihsham ar skolu waldi fanihdâtees un paschi no amata atsazijatees. Pehz schis weetâs ne-esmu tihkojis, bet kad skolu walde man scho swarigo amatu ustiz, tad ar preeku winu peenemu, ne tikdauds preezadamees par taufo weetu, kâ par plascho darba laufu, fur wisus spehkus waru isleetot.

W i r f i s. Sinams, no laba prahta es atteizos un schehl man naw schis weetâs, kura tagad ir taufa tik juhsu eedomâs. Wisus taukums man peederes kâ ehrgelneckam, jo skolas seme peeder un taps preekschirta basnizai.

W i l n i s. Nepectwikatees! Juhs paschi teizat: **skolas** seme un tâ spreesch katris ne-apmulfinats prahts.

W i r f i s. Juhsu padoma man newajaga. Sawus isteikumus es pamatoju us mahzitaja, basnizas preekschneeka un wisu kungu apgalwojumeem.

W i l n i s. Apgalwojumi pee alus kauseem weefibâs dauds nestwer, juhs stipri wilkatees. Bes pamata wis skolu walde man neraksta, fur patlaban schis jautajums top ischhirts, ka mani apstiprinajot wisâs teefibâs un eenahkumos, kuras lihdschinejs skolotajs baudijis. Usklausat manu preekschlifumu: eesneedsat skolu waldei luhgumu, lai juhs atstahj schini draudses skolâ par tizibas mahzibas un latweeschu walodas skolotaju. Lai nowehrstu ir aisdomu ehnu, it kâ es buhtu zentees pehz patiga labuma, fur man ar jums sadurotees un teesajotees prahtâ bij tik skolas selschana. Es apsolos pabalstit, zil manâ spehtâ stahw, schos noluhkus, un apsolos dalitees ar jums tad skolas telpâs un wisos eenahkumos. Ehrgelneeka amatu un algu juhs warat paturet leetschis. Darba un maises mums diweem schepeetiks. Tas ir mans preekschlifums un pirmais es sneedsu jums rofu!

W i r f i s. Ar jums dalitees? Lai es atsichtu juhs

sewim lihdsigu, waj pat pahrafu, jo ihstenibâ tad juhs buhtu pirmais skolotajs . . . ne muhscham ta nedaritu! Lai nem manu amatu, maisi, algu, wehl es paleeku bagatais wihrs! Zeenibu pret to!

W i l n i s. Man schehl juhs! Wajaga stipra treezeena, lai idsihtu jums scho augstprachtibas welnu, kas issihsch juhsu labakos dsihwes spehkus.

Otrais skats.

T e e p a f c h i. M i l s e n s.

M i l s e n s. (Nahk no fahnistabas kaschotswahrkos un zepuri rokâ.) Labwafar!

M a r t a. } Basnizas preekschneeka funks!

W i r f i s. } Milseņa funks! (Abi steidas winam pretim un apfweizina to.)

M a r t a. Juhs apbehdinajat muhs nahkdami pa schitam durwim.

W i r f i s. Luhdsu, dsilaki dahrgais weesi!

M a r t a. Laujat atwilkt kaschoku!

M i l s e n s. Ne, ne, ne! Lai paleek, man mas walas! (Tuwojas Witnam.) Ah, jaunais draudses skolotajs! Skolu walde man pasinoja, ka juhs esat apstiprinati amatâ. Nowehlu laimes!

W i l n i s. Pateizos, Milseņa funks! Zaur darbu un amata stingru ispildischanu zeru eeguht draudses labwehlibu un ustizibu, jo nezerot esmu tapis par skolotaju — waditaju.

M a r t a. Winsch greesch mums muguru un wehlê laimes muhsu naidneekam!

W i r f i s. Winsch neatwelf kaschoka, ko gan tas nosihmê?

Milſens. Ar ſkolu waldeš nolehmu mu meš weenis prahtis, jo tizat drošči, ka wehlešchanas gadijumâ fungi un ſemneeki juš weenbalkigi eewehletu. Zaur ſawu zentibu ſkolas leetâš juš ešat eegutuſči ſkolu waldeš un draudšes atſinibu, jo taiſnibu ſakot, mušfu draudšes ſkola pehdejâ laikâ bij panihkuſi.

Wirſis. Un man dširdot wiſſſch to ſaka!

Milſenis. Renogurstat pušzetâ, bet kopjat ar mihleſtibu ſawu amatu wiſai draudſei par ſwehtibu. Trešchdeen ir nolikta draudšes ſapulze, tad juš ari eerodatees, tâ jaunais ſapulzes lozekliš. Sweiki! (Atwadas no Witna.)

Wilnis. Sweiki! Šcho rakstu eš atſtahu lihdi rihtam jumš, Wirſcha funkc. Ar labwakaru! (Šteet ſkolâ.)

Trešchais ſkats.

Wirſis. **Marta.** **Milſens.**

Wirſis. Lušdſu atweklat jel kašhofu!

Marta. (Sneedi trehflu.) Un peeſešchatees! Juš tatschu palikſat pee mums ſagaidit jaunu gadu. Waj drihtſtu peedahtwat glašfiti wiſna?

Milſens. Ne, ne, ne! Man jašteidsas, jo kundſe manis ahrâ gaida!

Wirſis. Ko, jušfu kundſe ahrâ?

Marta. Eš ſteigšoš . . .

Milſens. (Attur wina.) Ne, ne, ne! Eš ſaku, wina nenahš eekšhâ! Ja, mihlais Wirſi, meš wiſi ešam ſtipri malbijuſchees, loti ſtipri!

Wirſis. Par to juš runajat, Milſena funkc?

Milſens. Teeſas iſſchtihruſchas ſtrihtdigo jautatajumu ſkolai par labu. Šchodeen pat man peeſuhtija galigo ſpreedumu.

W i r f i s. Waj par draudses skolas semi?

M i l s e n s. Ja, valdiba atsinusi, ka Sweedru karalis dahwinajis semi skolai un tā tad wina usskatama par draudses skolotaja algu us muhschigeem laikeem.

W i r f i s. Un ehrigelneeks?

M i l s e n s. Ehrigelneeks dabun simts rublus nau-
das un draudses seezinus, tā jau senak. Mas tizams, ka
leeks par scho algu panemsees, tamdehl draudse luhgs jau-
no skolotaju, lai winsch usnemas ari scho amatu.

W i r f i s. Schehligais Deems! Balaisdamees us juhsu
un zitu preekschstahwu apgalwojumeem un mudinajumeem,
es tihscham sanihdos ar skolu waldi un atsazijos no skolo-
taja amata.

M a r t a. Milsena kungs, juhs tatschu muhs nepa-
metifat! Kur lai dehjamees, kad mums pat schis telpas
ja-atstahj?

M i l s e n s. Mehš darijam, zit muhsu spehtā stahw.
Bret dseloni nelon spahrditees. Luhdsat jauno skolotaju,
winsch warbuht atwehles jums pagaidam pahra istabas, jo
skolas mahjai telpas ir plaschas.

W i r f i s. Winu luhgtees? Ne muhscham! Tas ir
sem mana goda!

M i l s e n s. Tad lihdsat jums newaru. Treschdeen
buhs draudses weetneeku sapulze, tad neistruhfuschi eeroda-
tees un dodat mums atbildi, waj juhs par mineto algu pa-
nemfatees par ehrigelneeku, waj ne. Ar Deemu! Manis
gaida!

M a r t a. Wehlaki juhs tatschu atbrauksat us muhsu
weefibam, Milsena kungs? Ari juhsu faiminu Grizmana
kungu mehš gaidam!

M i l s e n s. Gan nu par Grizmani dsirdefat! Man
jasteidsas! (Meatwadijees iset fahnstaba.)

Zeturtais štats.

W i r ſ i s. M a r t a. Wehlat ſ w a n i k i s.

M a r t a. Pat atwaditees winsch peemirsa!

W i r ſ i s. Lai ſkreen ſchis leeligais wihrs, es nizinu winu! Neraiſejees, ſeewin, wehl mehs ne-efam grimuschi. Tagad tik parahdifikim, ko ſpehjam, jo mehs efam bagati un Pille kungs taps muhsu snots.

M a r t a. Es ſaprotu Milſena lepmumu. Winsch apſkausch muhs, ka Pille kungs nenehna wis wina meitas, bet preze muhsu Elmiru. Nu winsch mums par to atreebjas.

W i r ſ i s. Lai ſkreen rata ſchis atreebigais tehwinſch! Wihrs ar manu isglichtibu un mantu nekad neees bojâ!

S w a n i k i s. (Genahſ no ſahnistabas un klepo.) Labs wafars, zeenigs tehws!

W i r ſ i s. Nu ſafi weens zilweks, fur winsch atkal nelihdis!

S w a n i k i s. Peedoschanu, zeenigstehws! Tagad man mutes wahrdeem jums kas ſakams.

W i r ſ i s. Sati drihs un taisees, kâ teež laukâ!

S w a n i k i s. Nupat kâ nahku no mahzitaja muiſchas. Mahzitaja zeenigstehws leef ſweizinat juhs un ſazit, ka ſchowakar winsch newarot nahkt.

W i r ſ i s. Sweizinat? Zaur tewi? Tu melo! Dod wehstuli ſchurp!

S w a n i k i s. Wehstules man nedewa, lika ſazit mutes wahrdeem.

W i r ſ i s. Tad tu atkal eſi eedſehrees un ne-eſi ſapratis, ko tew ſaka. Dſehruma deht es atlaidiſchu tewi no amata.

S w a n i k i s. Ne pilites ne-efmu dſehris! Kap-

razeji gan man usspeeda pa klungſham, bet tas tif iſgah-
jâs pret aufſtumu.

Wirſis. Taisees, kà teez laukâ!

Swanikis. Tizat, waj netizat, bet ſazija un
ſazija tà! (Ahrâ eedams.) Nu wis, pagans, zigara nedewa!

Beektais ſkats.

Wirſis. **Marta.**

Wirſis. Muhs ſweizinat zaur ſwaniki! Nepee-
dodama beſſauniba! Neevenâ wezgada wakarâ netruhka ne
mahzitaja, ne baſnizas preeſſchneeka, bet nu ſchee leetuli no
manis atraujas, domadami, ka es jau tuſſchineeks.

Marta. Waj tu nepeemirſi aiſſuhtit eeluhgumus?

Wirſis. Wiſeem aiſſuhtiju! Lai wini ſkreen par
gaiſu, ſchee leekehſchi! Iſtikim beſ wineem un wakarû
ſwineſim wehl ſpoſchaki! Wehl mums, paldees Deewam, ir
pee rotas! Schis wakarâ, iſrahdis, kuri muhsu **ihſtee**
draugi.

Marta. Es ari ſaku, lai wini ſkreen, ſchee puſ-
toka lehzeji. Turpmaſ mehſ ſaeefimees tif ar wiſu aug-
ſtakajam aprindam, kur wini pat tuwotees nedrihſt!

Wirſis. Tas ir prahtigi, mihlo ſeetwin! Tam-
dehl ruhpeſimees, lai Elmira jo ahtri iſeet pee wihra.
Saki, waj Elmira jau ir apradinajuſees ar domam, ka
winai japrezè Billè kungs, waj grib, waj negrib?

Marta. No prezibu wakarâ wina loti atturiga
un man wairs neuſtizas. Wina loti domiga, it kà par
to gudrotu.

Wirſis. Sauz winu ſchurp, lai to leetu jo
no-
peetni pahrunajam, pirms weefi ſahk raſtees! (Marta
iſeet weefiſtabâ.)

Sestais ūkats.

Wirſis, weens pats.

Schis prezibas nedrihkt putet, lai tur luhst, waj plihst!
Schis ir weenigais glahbinsch, lai uſturetu ſawu ſtahwokli
zeenâ. Ja Elmira pretojas . . . tif to eedomajotees
ween jau topu neswehrs! Pee mateem winu aiſwilkschu pee
altara, ja zits nelihbsēs; jo mans kahtas gods un ſtah-
woklis lauschu azis man augstats par wiſu. Tur winas nah!
Nu tif winu peerunat ar mihligu ſeju, tas daudsreis labaki
lihbsē, nekâ wiſſtipratâs ſahles.

Septitais ūkats.

Wirſis. Marta. Elmira. Wehſak kalpone.

Elmira. (Nahk kopâ ar Martu no weefiſtabas.)
Labwakar, teht!

Wirſis. Labwakar, mihlâ meita! Kâ klahjâs?
Kahz peefehſtees un parunaſimees!

Marta. Ja, meitin, garais lihgawinas laiks tif
ſaweem eedonu tehleem nomoza meefu un garu. Wehſ
wezaki noſpreedam, kaſ ari tawa lihgawaina wehlejumš,
fa kahſas ſwinamas wiſdrihſakajâ laikâ.

Wirſis. Saki, meitin, ka ari tawa firšs tâ
wehlejas.

Elmira. Mana firšs wehlejas, kaut ſchis godi-
bas buhtu nepahrſinamâ tahtumâ.

Wirſis. Tu ſahpini muhš, tâ runadama!

Marta. Ari tawš lihgawainis war tapt neuſti-
zams, ja tu wina nemas nezildi, bet tif atbaidi ar ſawu
wehſumu. Kur tad mums kauns, ja winsch atkahpjas!

Elmira. Kaut winam buhtu tif daudš goda prahta!

W i r f i s. Elmira, waj man atkal no gala jasahf
isskaidrot, ka schi leeta zitadi newar eet! Topi jel prahtiga
un klawi muhs!

E l m i r a. Es jau klawischu, tif nemokat manis
rahdami un mahzidami deenu un nakti.

W i r f i s. Schi leeta ir nobeigta. Tagad tu esi
atkal muhsu mihlâ meita. (Butscho winu us peeres.)
Pasmaidi jel, tas dara tewi tif tihkamu!

M a r t a. Tu wehl nepasihsti dsihwes. Wehlati tu
atsihhi, ka tif par tawu labumu ween mehš ruhpejamees!

K a l p o n e. (Genahf no fahnistabas.) Diwi kungi
ir us leewenem . . .

M a r t a. Dumjâ duhja! Steidsees atwehrt durwis.
(Kalpone issteidsas.)

W i r f i s. Shtee draugi paleef mums ustizami!

M a r t a. Noslauki asarinas, behrns! Tikmehr
mehš weesus ustatwesim! Tawš lihgatwainis nedrihkt ma-
nit tawš saraudatas aztinas!

W i r f i s. Steigimees sanemt ustizigos draugus
un sehđinasim winus pee schi ispuschkotâ galba. Kaut jel
wini wisi schowakar eerastos! (Wirfis ar Martu eesteidsas
weefistabâ.)

Astotais ftats.

E l m i r a, w e e n a p a t i.

Manas azis ihšajâ laikâ ir eemhzijschas raudat un
newis aif preeka un laimes. Zif wahjsch radijums esmu,
ka man spehka truhkt nokratit no sewis sehš mozoschas
saites. Katru deenu apnemos, bet kad wezaki mani luhds
un beedina, tad wisi spehki nogurst. Tomehr wina seewa
nekad newaru tapt, jo tas buhtu mana nahwe. It deenas
skaidraki nojehdsu, ka, tikai jauno skolotaju es mihleju ar
firdi un dwehseli, un reebums, ja reebums rodas pret

usspeesto lihgawaini. Raut jel kabsu deenas tik drihs nenospreestu, kamehr no skolu waldes dabuju atbildi, waj man atklaus us skolotajas leezibas pamata atwehrt pirmmahzibas skolu. Tad isskaidroschu Billè kungam, ka wina wis nemibleju, bet kahdu zitu. Ja winam mas goda prahts, tad winsch no manis kausees. Lai tad wezafi istumj mani is fatwas mahjas, is firbds wini mani fen isgruhduschi. Ja atkaujās nedabuju un Billè kungs ar labu no manis neatsakas, tad pee altara sazischu skanā balsi: ne! Lai tad noteek ar mani, kas notikdams!

Dewitais skats.

Elmira. Wirfis. Marta. Billè. Zwiwels.

Billè. (Ar puku pufski nahf pa preekfchu. Winam feko Wirfis un Marta ar Zwiweli farunadamees.) Labwakar, dahrgà lihgawin! (Butfcho roku un pasneeds pufes.) Sanem no manis schos seedus un patigo wehlejumos, kaut muhsu turpmatà kopdsihwe noritetu smarschojoschu puku lejâ.

Elmira. Baldees par pukem! (Nes seedus us galdinu Billè feko winai un tschufft kaut ko ausi.)

Zwiwels. Râ jau teizu, ahrsta kungs lika atwainotees, jo schowakar winsch nebuschot. Es pee wina biju.

Wirfis. No ahrsta kunga, fatwa wezu wezà drauga ta negaidiju, ka winsch ari atrausees!

Marta. Tas muhs dsiki schypina!

Zwiwels. Winsch newar tift, jo ar waru tika aistwests pee kahda mireja. (Sahnis.) Tihri balti meli! Wezais tup mahjâs!

Wirfis. Waj no teefas?

Zwiwels. Suhš schaubatees par manu wahrdu pateefibu?

Marta. Tad ahrsta kungs atvainojams. Pirms peenahkums jaispilda, tad var lihgmotees, tà weza paruna šaka.

Zwibels. To es ari šaku! Ja maš tik buhs špehjams, tad wehłaki ahrsta kungs eeradisees.

Marta. Preezajamees, ka juhs nepeemirstat muhs apzeemot.

Zwibels. Juhšos pagodinats! (Sahnis.) Kamehr šhe jautri ees un alus pluhdis, tikmehr manis netruhs?

Wiršis. Seemin, nedšihwošim tukšh! Pağahda to wišlabako šo noškaloł weza gada ruhsu.

Marta. Luhdsu peesehschatees! Šnota kungs, ešat tik laipni! Luhdsu atvainojat mani azumirkli! (Marta išeet šahnistabà, ziti atšešchas pee galda.)

Desmitais škats.

Tee pašchibes Martaš.

Zwibels. Tad teša gan, Wiršcha kungs, ka juhs atšazijuschees no wišeem draudšes amateem?

Wiršis. Teša, kà jau teizu. Turpmak dšihwošchu tik šinibai. Patlaban štrahdaju pee šahda šiniski—wehšturiga rakstu darba, par wahzu kulturās eespaidu Baltijà.

Zwibels. Šoku želus juhsu gara špehjas preešchà. Pašihdams juhsu nopeetnibu, jau eepreešchis paregoju, ka juhsu darbs, tà šakot, izjirtis loģu šhini jautajumà.

Šilē. Branga lihdsiba, lotibranga! Juhš tatschu, dahrgais šeewas tehws in spe, nahšlat pee mums dšihwot?

Wiršis. Bateizos par peedahwajumu, bet noteikt newaru! Šs domaju pirkt muišchu.

Zwibels. Juhš apškaušchamais žilwets!

Wēenpadšmitais šlats.

Tee pašči. Marta. Kalpone.

Marta. (Pa to laiku eenahē no šabnistabas un atšehšas Wiršim lihdsās. Winai feko kalpone, nesdama wihnu wehšīnājamā traukā. Kalpone peeļej pa šahrtai wīšēm glahšes, nolēet pudeles galbā un išeet. Štufšhotas glahšes wehlaķi peepilda pašči.) Lūhdsu, fungi, baudīšim ko špiršsinošču!

Šwibelš. (Pažetas.) Atlaujāt man, baudot šcho šprīkštoscho deewu dšehreenu, usšaukt augštas laimes zeenitai mahjas maštei, dailajai Hebei! Wina lai dšihwo šweika!

Wišī. (Glahšes šastandinot.) Šweika lai wina dšihwo! Šweika!

Wiršīš. Šweika, dahrgā šeeWIN! Šatwas kundšes wahrđā pateikdamees par winai parahđito godu, es usāizīnu wīšus šchos kaušus tukšhot šaušus us mana šnota Šille kunga wešelību! Lai dšihwo šweiks!

Wišī. (Dšeed.) Lai dšihwo šweiks!

Šillē. Mīš zeenibas pret mahjas tehwa šinīško darbību un nahšošcho muiššneeku un šinību wihru, es tukšchoju us wina laimi un šlawu šcho kaušu. (Tuwojas Wiršim.) Uš „tu un tu,“ dahrgo šeeWAS tehwo!

Wiršīš. Šoti pateizos! Uš „tu un tu,“ dahrgo šnot! (Šastandinot glahšes šapliht. Wišī ištuhštās.)

Šwibelš. Šas ir us laimi! Lai tiš daudš lihšmu deenu jaunajā gadā, zīt drubasās šchis glahšes šašchihda. Uš jautru, laimīgu jaunu gadu! Urrā!

Wišī. (Pašer jaunās glahšes.) Uš jautru un laimīgu jaunu gadu. Urrā!

Kalpone. (Peenes us šchihwja Wiršim wehštuli un išeet.)

Wiršīš. Šelegrama! (Paša wiršrakstu.) Wiršcha kungam jaungada šweizīnajums no Šrizmana. Uha, ištšais draugs manis nepeemīrst, ja ari patš netwar šchurp atkultees!

Pillè. Es domaju winsch jau pahra nedelas ufturas Rigâ.

Wirfis. Ja, pat pilsehtas jautribâ winsch nepeemirst wis sawa wezâ drauga. (Sneeds wehstuli Zwibelam.) Lufdsu lasat preekshâ scho sweizinajumu, tad usdferfim preezigi us ihstâ drauga weselibu! (Pazet jau glahsi.)

Zwibels. (Rasa.) Sawrâ fugi fehbdantees un us Ameriku aijzelodams, sweizinu tewi un tawu lepno meitu. Teefibas us brufsi un muischu es dsimtkungam Rigâ labi pahrdewu. Paleeku jums wiseem dahrgâ peeminâ! Jaunais Amerikas pilsonis

Grizmanis.

Wirfis. (Sftriht glahse is pazeltâs rotas.) Winsch aifbehdsis!! Mana nauda! Wisa mana nauda pagalam! (Sabruht beffpehzigi krehflâ un palaitam bubina: mana nauda . . . pagalam . . . pagalam . . .)

Marta. Bai Deewin, nu mehš pagalam! W—a—i . . . (Nogihst.)

Zwibels. Tas bija ihsts: mene mene tekell upharsin!

Elmira, Maht, nemirsti! (Beršè deminus.)

Zwibels. Schahdi skati man nepatihst! Te es esmu leeks, laidishos tif lapâs! (Uf Pille.) Schehlo sawu lihgalwinu! (Pillè atmet ar rofu, paker zepuri un abi ar Zwibeli aifsteidšas zaur weefistabu. Wineem schmuhtot eestreen no stolas Wilnis ar Marinu un no fahnistabas kalpone.)

Diwpadšmitais skats.

Wirfis. **Marta.** **Elmira.** **Wlnis.**

Marina. **Kalpone.**

Wlnis. } Schee kleebseeni zaur fauleem eet! Kas te notizis?

Marina. } Deewin, tehtin, kas te par nelaimi?

Kalpone. } Kungs Deews, kas te noteek?

Elmira. Palihdsat, mahte mirst!

Wilnis. Marij, uhdeni! (Kaspone eenes uhdeni un Wilnis ar Marinu palihds Elmira atschilbinat Martu.) Teizat jel kas par nelaimi notifikasi?

Elmira. Grizmanis aisbehdjis us Ameriku ar wisu tehwa naudu.

Marina. No Grizmana tas domajams! Pasihstu wina Butrina wina ihstais wahrds. Ari no muhsu muischas winsch aisbehga, nesamafajis nanam wihram ratu kaluma.

Wirfis. (Sdjer no Witna pasneegto uhdeni.) Wifs pagalam! Gods, — amats, — maise, — nauda . . . mana mihta naudina.

Wilnis. Liktena siteenus wihrs panes nekurndams. Sanematees, draugi jums palihdses!

Wirfis. (Pazetas.) Ja, ja! Kur Billè kungs, tas man apsolija mihtni! Manas azis tik tumshas . . . nahz schurp, dahrgais snot!

Wilnis. Zif no muguras pasinu, tad winsch tas bij, kas mums eesteidsotees zaur weefistabu aismuka.

Marta. (Newarigi.) Ari winsch naw labaks par ziteem. Mana nelaimiga meita . . . winsch wairs neatgreesisees!

Wirfis. (Atfehstas.) Wif draugi mani atstahj . . . es nelaimigais wihrs. (Kaud.)

Elmira. Maht, es esmu laimiga, ka schis nekretnais nu israhda sawu ihsto dabu. Mana firds juta, ka tik weenigi mantas dehl winsch mani prezeja.

Marta. Tew ir taisniba, bet man gauschi schehl, ka tew schoreif taisniba! (Kaud.)

Wilnis. Kas otru atstahj nelaimê, tas nepelna drauga wahrda.

Wirfis. Behdigais zeribas stars juda . . . nu gawilè tatschu par mums! Mehs tewi wajajam un nizinajam, nu paschi esam pihschlôs samihiti!

M a r i n a. Zeenigs tehws, kas ta nu par runu!
Gan mihlais Deetws schehlos. Nekad es nepeemirsu par
jums Wīnu peesautt.

W i l n i s. Es nepreezajos par šawa tuwakā nelai-
mi, bet tam gribu palihdsēt. Waj tagad dalisatees ar
mani darbā un maisē? Sche mana rofa!

M a r i n a. Tā ir labi, dehls!

W i r ņ i s. Waj wehl tagad to apsoli? (Nokriht zelos.)
Uf zekeem luhdsos: turi šawu solijumu, tu mans glahbejs!

W i l n i s. (Pazet wīnu.) Tā nedarat, lai nesau-
deju pret jums zeenibu! Ko solijis, to tureschu.

Ē l m i r a. Neissamisees, teht! Mēhs pašchi nopel-
nifim šawu maisi! Es atwehrišchu skolu. (Glauda wīnus.)

W i r ņ i s. Baldees, mans glahbejs! Tif labas
zilwefa firds es neisprotu.

W i l n i s. Gan natw ihstais laiks, bet newaru no-
zeestees: waj tagad dofat man šawu meitu?

W i r ņ i s. (Pazetas.) Tu gribi prezet manu meitu,
tur wina tif nabaga un wīfi no mums behg, kà no spitaligeem?

W i l n i s. Kas spihdoscho tschaumalu kahroja, tee aif-
behga; es zeeniju kodolu. Ēlmira, waj tu wehl mani mihlè?

Ē l m i r a. Juhs wihri esat wīfi weenadi: weens
mani grib nopirkt par naudu, otris par smalko kahrtu un tu
ar labeem darbeem! Es tewi mihleju, bet tagad nizinu!

W i l n i s. Tu apwaino mani par welti. Katram
amata brahlim es tā daritu, bet kad tawam tehswam wis-
wihlafi palihdsu, tur tu esi twainigà, šodi šewi!

Ē l m i r a. Kà lai to tizu! Ari tu esi patigs!

W i r ņ i s. Breeksch stundas laika wehl biju bagatais
wihrs un tu zita lihgatwa, tad jau wīnsch man scho wīsu
peesolija!

Elmira. Peedod, mihlatais, ka es ſchaubijos! So esmu daudſ zētufi! Nu esmu laimiga, jo tēwī ne-esmu maldijusees! (Afkampjas.)

Wirſis. Zif ſweſcha man ſchi dſihwe un winu domas! Kā no meega esmu pamodees . . . (Tuwojas Martai.) Kurus mehs nihdejam . . .

Marta. (Ēt Wirſim pretim.) Tee ſakrahj ſwehloſchas ogles uſ muhſu galwam!

Wirſis. Mehs abi ſaderam kopā: mehginafim eedſihwotees darbā un jaunajā dſihwē! (Abi ſadodas rokās.)

Marta. Deets lai mums palihdſ!

Marina. Manis neweens wairs neredſ, es esmu gluſchi leeka!

Wilnis. Mihlā mamulin! (Satwer winas roku.) Ēs esmu laimigſ!

Elmira. (Satwer winas otro roku.) Mihlā mamulin . . . tagad ari man teeſiba tēwī tā ſaukt! (Butſcho winas roku, kuru ſawās rokās glaudija.) Waj ari tagad wehl man japeeteef ar otro weetinu tawā labajā, mihlajā firdi?

Marina. Mana dehla ſeewa eenem pirmo weetu manā firdi. Bet tēw ari ja-apsolas mani wairat mihlet, nekā manu dehlu!

Elmira. Ne, ne! Ēs apsolos mihlet wiſus, wiſus lihdiſigā mehrā!

(Preekſchfars nowetas.)

Beigās.

